

TORSDAG 10 JANUARI. NR 2/2013

Dikten blev tröst i sorgen
Sidan 8

Frälsis tvingas klä av sig
Sidan 6

Helgon delar teologer
Sidan 12

Proffsbloggaren
Sidan 2

Språkstrategin i startgropen

Tvåspråkigheten berikar kyrkan och kyrkostyrelsens kanslichef efterlyser mera attitydarbete.

Sidan 6

Direktorns nya utmaning

Sidan 4

Kyrkan läcker med fyrtiotusen per år

Sidan 5

Möt en uppretad Paulus

Sidan 14

Kremering en fråga om plats

Sidan 7

Julkorsen lyser ända till fastan

Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Budskap för en förbryllande tid

KP VI LEVER i en förbryllande tid, löd en av formuleringarna i president Sauli Niinistös nyårstal.

Förbryllesen gällde uppenbarligen den osäkerhet som nu vilar över hela landets framtid: den ekonomiska inte minst. Presidentens åga om det gemensamma bästa och uppmaningen till individens ansvar – ”kan också jag göra någonting för att minska illamåendet runt omkring oss” – blev en gång för alla tydligt markerade när det efteråt kom fram att han själv anhållit om att sänka sin lön till samma nivå som år 2006. Som signal är den stark, och har sänt något som liknar en chockväg genom samhället, oberoende av om den tolkats med gillande eller som populism.

DET SENARE var väntat. Ändå kvarstår faktum att presidenten med handling bekräftat sina ord och gav de passager i nyårstalet som handlade om värden en helt annan tyngd.

Det har väckt en välkommen diskussion i samhället som man får hoppas fortsätter. Den diskussionen har ingen monopol på, och därför är populistiskynket inte heller tillräckligt relevant för att diskvalificera hela saken. De frågor som föds är starka nog att bära sig själva vidare. De måste ställas. Sådana som: Vilket är mitt ansvar för det gemensamma bästa? Eller: Hur hanterar vi ett läge där begränsningarna kommer emot? I grunden är de inga nymodigheter förorsakade av den förbryllande globala tiden. Ordspråksboken i Bibeln, sammanställd femhundra år innan Kristi födelse, ger träffande det eviga problemet kropp: *Blodigeln har två döttrar: Mer! och Mer! (Ords 30:15).*

HELT klart är det att presidenten med sitt nyårstal axlar rollen som förgrundsgestalt i värdefrågor. Att han dessutom väljer att förankra dem synligt i religionen genom att tillönska medborgarna Guds välsignelse är också det en kraftig signal om vilka värden han ställer sig bakom, och där den lutherska folkkyrkan utan tvekan kan tolka in ett personligt stöd.

SEMANTISKT är det också intressant att se hur republikens president formulerat sin kortfattade ansökan till statsministern om lönesänkningen på 34 000 euro om året. Det klingar lite bibliskt också det:

”Kukin kohtuuden mukaan” ungefär ”åt var och en vad skäligt är” lyder statsöverhuvudets recept för hur man har lärt sig att tillsammans övervinna svårigheter hittills. Uttrycket har en klang av hur det gick till när en man i en av Jesu liknelser förde lar talenter för sina underlydande att förvalta ”åt var och en efter hans förmåga”. Det återkommer i andra bibelställen av liknande natur, till exempel i Korinthierbrevet. Som av en händelse kunde just det stället rentav bli en hälsning i retur: *Det är ett råd jag ger er, och det kan ni ha nytta av, ni som i fjol påbörjade arbetet, och det med god vilja. Fullfölj nu arbetet, så att resultatet svarar mot den goda viljan – allt efter er förmåga. Har någon bara den goda viljan, så är han välkommen med vad han har och bedöms inte efter vad han inte har.*

”Ändå kvarstår faktum att presidenten med handling har bekräftat sina ord.”

PROFILEN: CLARA LIDSTRÖM

”Jag har aldrig druckit alkohol. Och när jag blev kristen fick jag fler anledningar att vara nykter.”

Yrke: bloggare

Bloggaren Clara Lidström har ett perfekt jobb. Hon bor på landet och kan jobba hemma. Hon gör en av Sveriges populäraste bloggar med över 200 000 besökare varje månad. Hon skriver om vintage, mat och mode, men ibland ryter hon till om att vara kristen och nykter.

TEXT: KAJ AALTO

Clara Lidström, 26, får konstiga blickar ibland när hon säger att hon jobbar som bloggare. Vissa tycker att det är ett lågstatusyrke. Men numera är hon också författare, fotograf, stylist och pyssel-expert och allt vad det heter – en energisk mångsysslare som inte kan placeras i ett traditionellt fack.

För några år sedan blev hon känd genom sin kaxiga blogg *Underbara Clara*. Nu medverkar hon i radio, tv och damtidningar som tyckare, föreläsare och expert på en massa saker. Hon försörjer hela sin familj, en studerande man och ett barn, genom sina idéer.

– Det här jobbet är perfekt för mig, inte för alla. För många skulle det vara förskräckligt, säger Clara Lidström när vi pratar i telefon en vinterdag.

Hon pratar fort och svarar självsäkert och rutinerat på mina frågor. Hon är van vid medier. Hon lever i en mediavärld och har skapat sitt varumärke genom att ställa upp och berätta om sitt liv. *Underbara Clara* är ett fenomen.

– För mig handlar det om att jag gillar att bestämma över min egen tid. Jag jobbar mycket självständigt, förklarar Clara Lidström.

Stort bekräftelsebehov

När Lidström var en liten flicka drömde hon om att vara ute på landet och skriva, men också om att jobba med tv, radio och tidningar. Nu gör hon allt det där.

Hon gör också en del reportage och fotojobb för tidningar. Som författare till en bok som heter *Underbara Clara - Vintagepimp och hemmafäx* medverkar hon också i program om återvinning, miljöfrågor och matlagning. Boken kom i höstas på Bonnier Fakta och första upplagan sålde slut på två veckor.

– Nu kan jag förverkliga mina drömmar, säger hon.

Hon har bloggat sedan 2006. Då var hon färdig med gymnasiet och ville på något sätt hitta ett sammanhang. Bloggen hette *The kristet, fashionistiska, feministiska alternativ som du älskar*.

Det var behovet att uttrycka sig, tycka till och påverka som drev henne. Fortfarande driver samma behov henne framåt.

– Har du inte väldigt stort bekräftelsebehov? Det är en av de vanligaste frågorna som jag får. Jo det har jag, det har alla människor. När man har barn så lär man sig att man ska bekräfta barnet, att det är viktigt att det får bekräftelse. När man fyller 18 ska man helt plötsligt klara sig utan bekräftelse. Så funkade det inte. Man behöver det hela livet, säger hon.

Hon menar att bloggvärlden gett en massa kvinnor möjligheten att bekräfta sig själva och varandra. I bloggvärlden finns en sorts systerlig rörelse där man läser varandras bloggar och peppar varandra.

– Jag hade aldrig vågat starta ett eget företag om inte blogggläsare hade hejlat på.

Avundsjuk på pastorsdöttrar

Clara Lidström sticker inte under stol med att hon är kristen och nykterist. Då hon var barn gick hon på kyrkans barnprogram fast hennes föräldrar inte var kristna. Det var roligt och hon fick med sig en barnatro.

Under gymnasietiden hade hon tre pastorsdöttrar från olika församlingar i samma klass.

– Jag märkte att det var något speciellt med dessa tjejer. Inte så att de var högre stående varelser, men de hade hög moral och genomtänkta beslut för att vara 16-åringar. De snack-

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens
tfn 046 8782 665

Johan Myrskog
tfn (09) 612 615 52

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Johan Sandberg

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn (09) 612 615 50,

prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 69 €

ade inte skit om andra och var väldigt mogna, bra medmänniskor, självsäkra och trygga.

– Jag blev avundsjuk. Jag ville också vara lycklig. Vi snackade religion och jag var väldigt provocerande. Jag började gå på ungdomssamlingar på fredagar, fortsatte provocera och vara arg. Men jag tyckte att det var trevligt och härlig stämning.

Efter två år blev hon inbjuden till en alfakurs. Efter bara några veckor var hon övertygad: hon ville bli kristen.

– Jag kom till insikt om att jag inte behöver ha alla svar. Det handlar om att överlåta sitt liv till Gud och att det finns någon som älskar en och vill hjälpa en. För mig var det att acceptera, jag la ner försvaret. Det kändes

CLARA LIDSTRÖM bor på landet utanför Umeå i norra Sverige. Där fotograferar hon gamla saker och sig själv och skriver om sitt liv som mamma och kvinna.

FOTO: BONNIER/
ULRICA ZWENGER

rätt, säger Clara Lidström.

I dag är hon medlem i en församling i Evangeliska frikyrkan.

Kärlekshandling

Clara Lidström har fått många utmärkelser och priser för sitt bloggande. Bland annat har nykterhetsorganisationen Blå Bandet berömt henne för ”idérikta arbete kring främjandet av nykterhet”.

– Jag har aldrig druckit alkohol. Och när jag blev kristen fick jag fler anledningar att vara nykter.

– Det är verkligen en kärlekshandling mot sin nästa att avstå alkohol. Genom att man är nykter skapar man en tryggare värld för dem som har svårt att hålla sig nyktra, säger Clara Lidström.

Hon har fått många starka reaktioner på sina bloggar om alkohol. Det är tydligen väldigt provocerande att vara nykter. Många har blivit arga och tycker att hon moraliserar.

– Det är något skevt i hur man förhåller sig till alkohol i vårt samhälle. Alkohol har blivit en del av underhållningen på ett sätt som inte fanns förut. Det är upprörande. Jag blir arg när jag ser det.

Nu ryter Underbara Clara till. Det gör hon ibland, men är det bara för att få i gång lite debatt?

– Jag skulle aldrig skriva sådant som inte kommer från hjärtat. Bloggen ska vara rolig och genuin, säger hon bestämt.

CLARA LIDSTRÖM

26 ÅR, GIFT OCH MAMMA TILL EN LITEN SON.

BLOGGAR PÅ WWW.UNDERBARA-CLARA.COM.

AKTUELL MED BOKEN UNDERBARA CLARA – VINTAGEPIMP OCH HEMMAFIX.

HAR EN AV SVERIGES MEST LÄSTA BLOGGAR MED NÄSTAN 170 000 UNIKA BESÖK PER VECKA.

Kristinestad säljer prästgårdar

FASTIGHETER. Den kyrkliga samfälligheten i Kristinestad vill bli av med prästgårdarna i Sideby och Kristinestad redan i år.

Tidigare var planen att sälja prästgårdarna 2014, men det ekonomiska läget påskyndar planerna, skriver Sydösterbotten.

– Som jag ser det är ekonomin något så när under kontroll, men det är svårt

att sia om nästa år, säger kyrkofullmäktiges ordförande Anders Österback till tidningen.

Budgeten för 2013 visar ett underskott på 135 000 euro.

Som möjliga inbesparingar diskuteras också att minska antalet präster i den svenska församlingen från två till tre i samband med kommande pensioneringar.

Tre av fyra finländare är lutheraner

MEDLEMSKAP. Fyra miljoner finländare hör till den Evangelisk-lutherska kyrkan visar Befolkningsregistrets preliminära uppgifter.

Vid årsskiftet hörde 76,3 procent av den fast bosatta befolkningen till kyrkan. För ett år sedan var andelen 77,2 procent.

Betydligt färre utträdde ur kyrkan i fjol än ett år tidigare. Sammanlagt 38 573 per-

soner skrev ut sig ur kyrkan 2012 mot 46 177 året innan.

Under 2012 fick kyrkan sammanlagt 14 639 nya medlemmar. Antalet inträden var större än någonsin tidigare och övergick fjolårets rekord som var 13 623 personer.

För fyra av fem medlemmar i kyrkan är diakoniarbetet ett av de viktigaste skälen för medlemskap.

En församling i Nykarleby

FUSION. Fusionen av Nykarleby, Munsala och Jeppe församlingar verkställdes vid årsskiftet. De tre församlingarna heter nu Nykarleby församling.

Nykarleby kyrkliga samfällighet upphörde samtidigt att existera.

Den nya församlingen firades på nyårsdagen med en festmessa i Nykarleby kyrka. I festmässan deltog

församlingens samtliga fyra präster, tre kantorer samt en gemensam kyrkokör.

Förslaget om kapellförsamlingar i Jeppo och Munsala kommer den nya församlingens fullmäktige att ta ställning till.

Vid årsskiftet minskade antalet församlingar i Finland från 449 till 430. Antalet samfälligheter minskade från 311 till 295.

DEN AVGÄENDE KCSA-chefen Bror Träskbacka och hans nya arbetsväska med namnen på de 40 länder där den finländska utlandskyrkan är verksam.

KCSA-chefen får ny portfölj

CHEFSBYTE Direktorn för Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) Bror Träskbacka avgår från sin tjänst vid månadsskiftet april-maj. Han flyttar över till Kyrkostyrelsens utrikesavdelning för att koordinera kyrkans arbete bland finländska turister utomlands.

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Av 16 anställda på kyrkostyrelsens "utrikesministerium" arbetar fyra med att koordinera församlingsarbetet bland utlandsfinländarna. Bror Träskbacka kommer att sköta länder som Spanien, Turkiet, Cypern och Grekland där finländarna främst bor som turister eller så kallade "flyttfåglar" som kommer hem till sommaren.

De finländska prästerna arbetar bland finländska emigranter i länder som Tyskland, USA och Australien är i regel anställda av den lokala lutherska kyrkan. Sönderns turistpräster däremot är finländskt

"Redan när jag studerade teologi valde jag inriktningen på ekumeniska och internationella uppgifter."

Bror Träskbacka

anställda, ofta pensionärer eller folk som tagit tjänstledigt för ett halvår.

– Varje vinter skickas åtta präster enbart till Spanien, säger Träskbacka. Dessutom flere kantorer. Den stora kolonin på spanska solkusten har två fast anställda präster året om, den ena är diakonipräst. Fast solen skiner försvinner inte problemen.

Till jobbet hör de ekumeniska kontaktarna med de katolska biskoparna i Malaga och på Kanarieöarna. Arbetet på de spanska turistorterna sker oftast i katolska kyrkor.

I det muslimska Turkiet finns inga lokala kristna församlingar så den växande finländska kolonin på den turkiska medelhavskusten kräver andra grepp. Träskbacka har redan "pryat" i solkustens Alanya där man samarbetar med den norska sjömanskyrkan som i fjol invigde en lokal för sitt arbete i ett gammalt kontorshus. I Thailand är Finska missionsällskapet (FMS) samarbetspartner och dit skickas en extra präst till jul och nyår. En udda uppgift i Träskbackas kommande uppdrag är att ordna julbesök av en spanskknung finländsk präst hos de sista kvar-

levande från de finländska kolonierna i Sydamerika.

KCSA-chefen är den svenska topp-tjänsten i kyrkan. Bland stiftets präster som i praktiken är rekryteringsbas för den nya chefen är det bara biskopen som ligger högre i avlöningstabellen. Vad får en 54-åring att lämna ett toppjobb?

Träskbacka säger att han alltid känt en kallelse till internationella uppdrag. Turismen är världens största industri med 200 miljoner anställda och en växande trend. När de stora årskullarna går i pension betyder det fler finländare utomlands.

– Redan när jag studerade teologi valde jag inriktningen på ekumeniska och internationella uppgifter, säger Träskbacka som varit utbytteselev i USA och senare sjömanspräst i London i slutet av 80-talet.

Han har suttit tolv år i nämnden för kyrkans arbete bland de 1,3 miljonerna utlandsfinländare som på sitt sätt är kyrkans största stift. Han hade gärna suttit längre än dryga fyra år som KCSA-chef, men det är nu den nya tjänsten är ledig och man måste hoppa på taget, noterar Träskbacka som valdes bland

13 sökande. Själva uppdraget att integrera den svenska avdelningen i kyrkostyrelsen – och tvärtom – är dessutom fullgjort. Konceptet med KCSA är så genomtänkt att det inte finns behov att ändra på det:

– Det finns en mycket välvillig inställning till svenskan i det här huset.

De gamla i gamet vet att tiden då KCSA hette Stiftsrådet i Borgå stift präglades av ständiga konflikter mellan domkapitlet i Borgå och stiftsrådet i Helsingfors. Nu är det samarbete som gäller.

KYRKANS ARBETE BLAND UTLANDSFINLÄNDARE

• **En person** har kvar sitt medlemskap i kyrkan så länge man är finländsk medborgare. Det finns i dag över en miljon första och andra generationens emigrerade utlandsfinländare. Utlandskyrkan har en koordineringsrelation med 140 finländska medarbetare i 40 olika länder.

• **Den första** turistprästen anställdes 1977 för Gran Canaria. I dag är turistprästerna och -kantorerna runt tjugo.

HELSINGFORS KAMPEN

En kvarts miljon besökte kapellet

Vid utgången av 2012 har kapellet på Kampen i Helsingfors haft 252 836 besökare. Som mest har 9 000 besök registrerats per vecka.

Kapellets arkitektur har rönt uppskattning både i utländska och finländska medier.

Sedan kapellet öppnades i juni i fjol har många besökare också sökt hjälp där. Personalen har registrerat 750 samtal som lett till vidare åtgärder. Folk har bland annat hänvisats till vård, sörgrupper eller terapi. Övriga samtal som själavård och bikt har inte bokförts.

DOMKAPITEL HISTORIA

Kvinnodominans i Helsingfors

När domkapitlet i Helsingfors stift sammanträder den 16 januari skrivs sannolikt ett stycke historia. Av de sju ordinarie medlemmarna är då fyra kvinnor.

Enligt Kotimaa är det troligen första gången som ett domkapitel har kvinnlig majoritet vad de ordinarie medlemmarna beträffar. Marja Heltelä tillträder då som prästassessor.

Irja Askola som är biskop i Helsingfors stift är också den första och hittills enda kvinnliga biskopen i den Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland.

Kyrkans feta år är förbi

STRATEGI. En jämn ström av folk lämnade kyrkan också år 2012. På Kyrkostyrelsen vet man vilka av medlemmarna som går och varför. Ändå är det svårt att täppa till läckan.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Vid årsskiftet kom förhandsuppgifterna om den evangelisk-lutherska kyrkans medlemsantal år 2012. Det skepp som är kyrkan läckte lite mindre än året innan, men det läckte ändå.

– Det finns ingenting särskilt som förklarar att drygt 38 000 personer skrev ut sig ur kyrkan i fjol. Det är en jämn ström av folk som lämnar kyrkan. Det är på många sätt mer bekymmersamt än när någon skriver ut sig på grund av någon aktuell konflikt.

Det säger projektchef Terhi Jormakka som i några år basat för en arbetsgrupp som grubblat över kyrkans framtid och strategi. Hon anser att varje person som väljer att lämna kyrkan är en betydande förlust. Samtidigt vet hon att det är en förlust framtidens kyrka måste lära sig att leva med.

Engagera medlemmarna

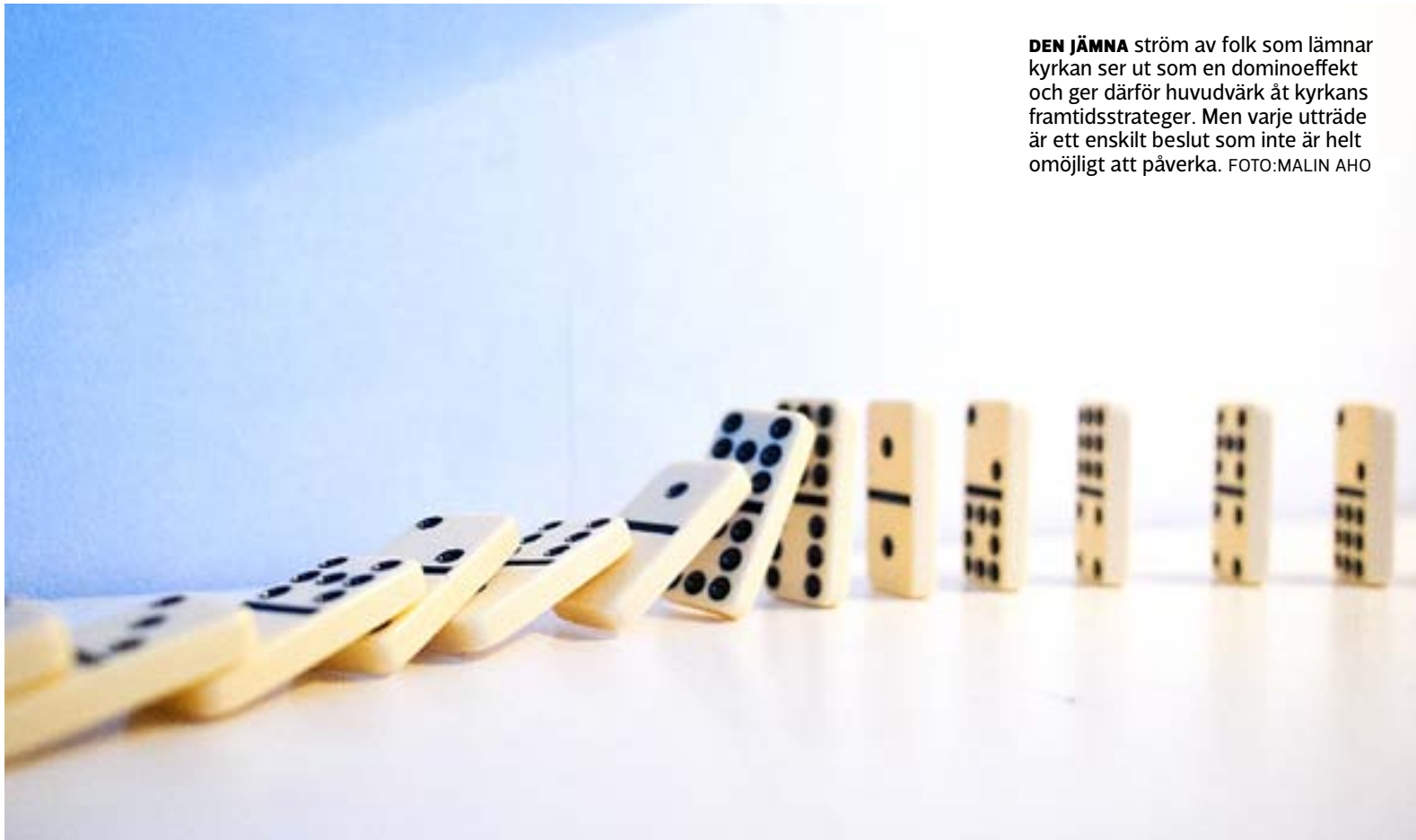
Det har forskats mycket i vad det är som gör att någon väljer att stanna kvar som församlingsmedlem. Det är viktigt att växa in i kyrkan, att det kyrkliga blir en del av ett barns uppfostran. Då blir också de kyrkliga övergångsriterna betydelsefulla.

– Möten är viktiga. Det finns forskning kring det också: den som har personliga möten med sin församling och kyrkan är mindre benägen att lämna den.

När kyrkan funderar på sina framtidsstrategier sker det i samma besvärliga verklighet som alla föreningar, organisationer och politiska partier. Hur få folk att engagera sig?

– Ett sätt är att få församlingsborna att gå med i frivilligarbete, att bli aktörer i sin egen församling. Man är mera engagerad i det man själv är en del av.

Men det finns en annan stor bit som är kyrkans upp-

DEN JÄMNA ström av folk som lämnar kyrkan ser ut som en dominoeffekt och ger därför huvudvärk åt kyrkans framtidsstrategier. Men varje utträde är ett enskilt beslut som inte är helt omöjligt att påverka. FOTO: MALIN AHO

TERHI JORMAKKA har jobbat med kyrkans strategi. År 2013 ska hon ägna åt att utveckla församlingsstrukturer. FOTO: SOFIA TORVALDS

gift: att förmedla ett andligt budskap. Det finns gott om kampanjmaterial som försöker klä andligheten i ord som tilltalar unga vuxna i dag.

Ändå ligger huvuduppslaget, att värva nya medlemmar och hålla fast vid de gamla, hos församlingarna.

– Vi kan bara uppmuntra och producera material. De strategiska besluten fat-

tas i församlingarna, säger Jormakka.

Inga trick

Det är förbryllande att församlingstillhörigheten varierar stort från ort till ort. Det svenskspråkiga stiftet har traditionellt haft hög kyrkotillhörighet. Men orsakerna till varför någon lämnar kyrkan och en an-

nan stannar kvar är inte alltid lätta att reda ut.

– Det finns orter där över 90 procent hör till församlingen. 50 kilometer längre bort är det bara 70 procent – och vi vet inte varför.

Jormakka vet att det inte finns några magiska trick som kan vända på utvecklingen. Folkkyrkans storhetstid är förbi och personalstyrkan kommer långsamt att krympa då det finns mindre pengar. Men om det finns någon grupp hon skulle satsa på för att förebygga ett medlemsras är det 7-14-åringarna.

– De har varit bortglömda. Man har trott att det räcker att ha lite klubbverksamhet för dem, men det gör det inte. Om man i den åldern får en positiv bild av kyrkan bär det långt. Därför är det viktigt att kyrkan syns i skolorna – där det är möjligt.

Jormakka är bekymrad över att allt färre barn döps. Då föräldrar som hör till kyrkan väljer att inte döpa sina barn tyder det på att riterna inte känns betydelsefull för dem.

– Det är viktigt att församlingarna påminner föräldrarna om dopet och att det är något man kan fixa senare om det inte blev gjort när barnet var litet.

Lemlästning

När de stora åldersklasserna går i pension har kyrkan gått in för en kontrollerad personalminskning.

– Vi blir tvungna att klara oss med mindre folk i framtiden.

Terhi Jormakka tittar ut genom fönstret. Utanför

Kyrkostyrelsens hus på Skatudden i Helsingfors är det regnigt och grått. Hon säger att de som går ut ur kyrkan brukar göra det av två skäl: för att de fjärmats från kyrkans budskap och för att de är besvikna på den service församlingarna och kyrkan erbjuder.

Kyrkan vet vad som blivit fel när en medlem av den kropp som är kyrkan väljer att hoppa av. Kyrkan känner av lemlästningen.

Men skadan blir inte lättare att fixa för det.

KYRKAN OCH MEDLEMMARNA

• **Enligt förhandsuppgifter** från slutet av december hör 76,3 procent av finländarna till den lutherska kyrkan. År 2011 var det 77,2 procent.

• **I fjol** skrev 38 573 personer ut sig ur kyrkan. Året innan var de fler: 46 177.

• **År 2012** fick kyrkan 14 639 nya medlemmar. Året innan var de 13 623.

• **Församlingarna döpte** 44 408 barn år 2012. Året innan döptes 46 723.

• **År 2013** finns det två nybildade arbetsgrupper som jobbar med kyrkans strategi och framtid. Strategiarbetsgruppens ordförande är biskop Tapio Luoma. En annan arbetsgrupp koncentrerar sig på kyrkans framtid i ett mångkulturellt samhälle. Den leds av biskop Jari Jolkkonen.

NIGERIA TERRORISTATTACK

Mord på kristna

Den nigerianska militanta islamistgruppen Boko Haram har dödat 34 människor sedan julafton, skriver CNN. Av dessa var 27 kristna som deltog i gudstjänster.

Nigerias armé har inlett en omfattande operation mot gruppens högkvarter i landets nordvästra del och enligt officiella siffror har tretton terrorister dödat.

Totalt har den militanta islamistgruppen dödat cirka 2 800 människor i Nigeria. Den största massakern ägde rum i januari då 211 personer dödades av bombexplosioner runt om i staden Kano.

MEDIA MELLANÖSTERN

Nio miljoner barn ser SAT-7

Det kristna barnprogrammet SAT-7 Kids når ut till nio miljoner barn som talar arabiska. I Saudi-Arabien ser en av fyra barnfamiljer programmet medan en av tre gör det i Irak, skriver Uusi Tie.

En av orsakerna till dess popularitet bland muslimerna är att föräldrarna vet att det är tryggt att låta barnen se kanalen. Kanalen som sänder dagligen fyllde fem år i december.

– Jag har fått bevittna att familjerna förändras tack vare barnen, säger programchef Rita Elmounayer.

USA SEKULARISERING

Allt fler evangelikala i USA

Religionsforskare som tror att USA följer i Europas fotspår och blir allt mer sekulariserat har fel, anser forskaren Gastón Espinosa. Han hävdar att allt fler amerikaner identifierar sig som evangelikala.

I Dagen säger Espinosa att man tolkat enkäterna som visat att allt färre amerikaner hör till en kyrka fel.

– En av de viktigaste trenderna är framväxten av församlingar som inte är knutna till traditionella samfund, så kallade *independent churches*. Många som går dit ser sig inte som knutna till en kyrka, säger han.

**TVÅSPRÅKIG-
HETEN BERIKAR**
kyrkan och bör
ses som något
självklart, säger
kanslichef Jukka
Keskitalo.

Språkstrategin bara i stöpsleven

SPRÅKSTRATEGI. Kyrkomötet beslöt för en dryg månad sen att kyrkan ska följa regeringens linje i nationalspråkstrategin. Kyrkostyrelsen har ansvaret för projektet som tills vidare ligger i startgroparna.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN MYRSKOG

– Den första saken vi måste ta tag i är att tillsätta en arbetskommission, säger kyrkostyrelsens kanslichef **Jukka Keskitalo**.

– Sedan måste vi granska statens strategi och tänka ut hur vi ska utforma vår egen strategi, säger han.

Statsrådet godkände den 20 december en språkstrategi som ska trygga att det också i framtiden finns två livskraftiga nationalspråk i Finland.

Också i kyrkan är det viktigt att de båda språken bevaras och behandlas jämlikt, anser Jukka Keskitalo.

– Tvåspråkigheten berikar kyrkan och bygger upp den.

Attitydförändring

Keskitalo upplever inte att kyrkolagen egentligen behöver ses över. Däremot måste kyrkan bli mer medveten om de språkliga rättigheterna.

– Jag tycker personligen att kyrkan behöver göra lite mera attitydarbete. Istället för att fokusera på minoritetens rättigheter borde utgångsläget vara att tvåspråkigheten berikar och bygger upp kyrkan. Tvåspråkigheten bör ses som en självklar och positiv sak.

Öppen tidsplan

Jukka Keskitalo kan ännu inte svara på vem som kommer att utforma kyrkans språkstrategi men vet åtminstone att det kommer att göras av representanter för båda

”Jag tycker personligen att kyrkan behöver göra lite mer attitydarbete.”

Jukka Keskitalo

språken. Dessutom bör de samiska språken vara representerade.

Keskitalo hoppas att utarbetandet av språkstrategin inte kommer att ta längre än ett år men betonar att

det viktigaste är att göra det noggrant och på lång sikt.

– Hellre gör man det bra än snabbt, säger han. Men inom två månader måste vi ha någonting konkret färdigt.

Användbar manual för kyrkan

SPRÅKSTRATEGI. Den nationella språkstrategin slår fast att tvåspråkigheten ska ses som en rikedom och inte som en kostnad. Men hur blir viljan till det goda praktisk politik?

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

– En godkänd strategi är ett första steg, säger folktingssekreterare **Markus Österlund** som varit sakkunnig i den arbetsgrupp som under statsminister Jyrki Katainens ledning tog fram strategin.

För att implementera strategin ska det vid varje ministerium och mammutorganisationer som Helsingfors-Nylands sjukvårdsdistrikt

HNS finnas en ansvarsperson i tillräckligt hög ställning som har ansvar för att så sker.

– Men det är bara en aspekt, säger Österlund. Hur man än svänger sig så måste den finska majoriteten ta sig an frågan. Folktinget som haft strategin som nummer ett i sitt handlingsprogram tonar nu ner sin roll. Ett pinfärskt hjälpmedel är en manual med konkreta frågor på hur man kan gå till väga exempelvis när det gäller den kommunala upphandlingen.

– I Helsingfors har brister i upphandlingen lett till att svenskspråkiga äldre placeras på finskspråkiga hem, säger Österlund som tror att manualen också är användbar inom kyrkan.

Frälsningsarmén portas från melodifestivalen

DISKVALIFICERINGSHOT.

Sex schweiziska frälsningssoldater i uniform vann uttagningen om landets bidrag till Eurovisiofestivalen med sin egen rocklåt ”Me and You”; Men Europeiska rundradioförbundet EBU säger nej till Frälsningsarmén på scen och till de blå uniformerna.

TEXT: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Schweiz har inte vunnit Eurovisionens sångtävling sedan **Celine Dion** gav landet förstaplatsen i 1988 års tävling. I år siktar schweizarna på att ta hem segern vid melodifestivalen i maj i Malmö med hjälp av Frälsningsarmén. Rocklåten ”You and me” kammade hem 37 procent av rösterna i den schweiziska finalen den 15 december, dubbelt så mycket som närmaste konkurrent.

Låten är komponerad av **Georg Schlunegger** från *Hitmill*, den mest framgångsrika musikproducenten för populärmusik i alplandet. Han om någon vet hur svårt det är att få fram en vinnarlåt och tände genast på idén att ta till Frälsningsarmén för att få det där lilla extra.

– En helt galen idé som vi sedan blev entusiastiska över, säger Frälsningsarméns kommunikationschef **Martin Künzi**. *Heilsarmee* har ett otal duktiga musiker i sina led och ordnade en intern uttagning. De sex som framför låten är alla tvättakta frälsningssoldater.

Rekordet äldsta medver-

kande i melodifestivalen tänker schweizarna slå med besked. Basisten i det hopplockade bandet är 94-åriga **Emil Ramsauer** som har lirat sen han var tio och spelar än i dag med orkestern i staden Thun.

– Jag är en gammal krake, men i full gång tack vare min kära hustru. Vi bor fortfarande i vårt eget hem och har till och med en trädgård där det finns en hel del att göra, säger 94-åringen i Heilsarmées pressmeddelande.

Att få spela med på melodifestivalen är ett sätt att ge Frälsningsarmén bättre synlighet, menar Ramsauer som var med på den tiden då Frälsis ännu kunde sjunga på restauranger och krogar.

Det är precis här det skär sig med EBU. Själva låten ”You and me” klarar reglerna som förbjuder sånger med politiskt och kommersiellt innehåll. Men EBU säger att bandet inte får spela i sina kännspaka uniformer eller kalla sig *Heilsarmee*.

Martin Künzi säger att det är en fråga om autenticitet. Frälsningsarmén skulle kunna uppträda med den här låten och koreografin på vilken gata som helst.

– Utan uniformerna förstörs hela konceptet, säger han och hoppas att EBU funderar över sina egna regler i den dialog som pågår. I januari ska ett särskilt utskott ta ställning till om Heilsarmee gjort tillräckliga ändringar i sitt koncept. Startfältet i Malmö är redan decimerat, varken Grekland, Cypern, Portugal, Polen eller Bosnien-Hercegovina ställer upp.

DE SEX frälsningssoldaterna och ”You and me” finns på adressen <http://www.youtube.com/watch?v=oAjjH3GdsQ4>

DOKUSÅPA FINLAND

Boxande finsk Robinsonpräst

Den boxande prästen **Hanna Vaittinen** har utsetts till en av de sexton deltagarna i den finländska versionen av dokusåpan *Survivors* som i Sverige heter *Robinson*. – Varje tävlande är oerhört viktig för oss, är det kryptiska svar som producenten **Suvi Oja-Heiniemi** ger den kyrkliga nyhetssajten *Kotimaa24* på frågan varför just kaplanen i Korso finska församling är med. Vaittinen själv säger att hennes bön är att hon inte ska förlora sin känsla för moral när hon sätter allt på spel för att vinna titeln med 50 000 euro i prispengar.

NATTVARD KYRKOSTYRELSEN

Glutenfritt bröd ska finnas

Glutenfritt nattvardsbröd ska alltid finnas till hands. Den instruktionen har Kyrkostyrelsen gett församlingarna om det glutenfria brödet. Avsikten är att alla församlingar ska tillämpa samma praxis i hela landet.

Det glutenfria brödet ska förvaras separat från det traditionella vetebrödet och helst ha annan färg så att man kan skilja på dem. Man kan dela ut de olika bröden med samma hand. Kyrkostyrelsen ser inga teologiska hinder för att glutenallergiker bara tar emot vinet ifall inget glutenfritt bröd finns till hands.

KYRKAN SVERIGE

Svårt med kyrkligt samarbete

Svenska kyrkan har de flesta fallen av samarbetskonflikter som hamnar hos Arbetsmiljöverket. Det skriver *Kyrkans Tidning* och hänvisar till en granskning som tidningen *Arbetskydd* gjort.

Arbetskydd granskade 68 ärenden som kom in till Arbetsmiljöverket under tiden mellan januari 2010 och oktober 2012. Femton av dem rör Svenska kyrkan, medan fjorton rör vården och nio skolan.

Svenska kyrkan har arbetsgivarkonsulenter i varje stift till vilka församlingarna med konflikt kan vända sig.

Och julen varar intill påska

JULTIDEN. Julen tog slut vid nyår, eller hur? Nehej. Förr fick man dansa ända fram till fastan.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Redaktionen fick ett mejl av prosten **Terho Hämeenkorpi** från Tjock som berättade om julkorsen i Sydösterbotten. Hemma hos honom på Westgård i Tjock får julkorsen hänga kvar på husgaveln åtminstone till fastlagsöndagen.

Hämeenkorpi berättar att korsen förr tändes först vid julafton, men numera ser man många julkors redan efter första advent.

Anne Bergman vid Folkkultursarkivet bekräftar Hämeenkorpis uppgifter. Förr började julen senare och höll på åtminstone till trettondag, ofta till tjugondag Knut, och den glada dansperioden fortsatte ända fram till fastan. De granna, vackra julkorsen fick pryda husen så länge. När julkorsen i Sydösterbotten upplevde en renässans på 1970-talet levde kunskapen om hur länge korsen skulle lysa kvar i folkminnet. Därför får korsen än i dag hänga kvar fram till fastan.

I dag börjar vi julen tidigt och känner oftast att den slutar redan vid nyår. Förr hörde nyåret till jultiden – numera har nyårsfesten blivit en separat fest av helt annan karaktär än julen.

Julfreden förlängdes

Att julen pågår till tjugondag Knut har att göra med julfreden.

– Julfreden var ett myndighetspåfund som innebar att man inte skulle göra sig skyldig till något fuffens just vid jul. Julfreden tog slut vid trettondag, men på 1600-talet beslöt man i Sverige att förlänga den med sex dagar fram till tjugondag, berättar Bergman.

Den seden spred sig också till Finland, särskilt till landets västra delar. I dag uppfattas firandet av tjugondag

TERHO HÄMEENKORPI berättar att deras julkors sätts i stånd i stugan på Westgård i Tjock i god tid före jul. Sedan "provkors" det och hissas sedan upp vid gaveln av lillstugan. Där lyser det ända till fastlagsöndagen.
FOTO: TERHO HÄMEENKORPI

Knut som en finlandssvensk identitetsmarkör – även om den inte innebär något mer omvälvande än att finlandssvenskar gör sig av med sin barrande julgran först då. Ännu vid sekelskiftet var seden utbredd också bland andra än de svenskspråkiga. Då vägde det jämnt: hälften av finländarna uppfattade att julen tog slut vid trettondag,

hälften att den pågick ända till tjugondag Knut.

– Det här förändrades efter kriget. För oss känns det helt för sent att tänka oss att julen pågår fram till tjugondag, säger Bergman.

Dans fram till fastan

Det är en gammal tradition att tänka sig att den period av fest som inleds med julen

håller på ända fram till fastan.

– Förr var det så att dansperioden började efter jul och höll på till fastan. Under fastan fick man inte dansa. Överklassen gjorde ett undantag – man dansade till förmån för välgörenhet på Marie bebådelsedag och det ansågs vara en tillräcklig ursäkt för att bryta mot dansförbudet.

VÅGA FRÅGA

Olika syn på kremering

JAN-ERIK NYMAN är prost och pensionerad kyrkoherde från Jakobstad.

En del kristna anser att kremering är fel. Det här verkar hänga ihop med tron på vår kroppsliga uppståndelse. Det verkar också finnas stora regionala skillnader i inställningen till kremering. Varför dessa skillnader?

ELDBEGÅNGELSEN ELLER kremeringen har verkligen gamla anor. Redan de gamla grekerna och romarna hade för vana att kremera stupade soldater för att göra hemtransporten enklare. I det romerska samhället spreds denna sed småningom i allt vidare kretsar och man började betrakta kremeringen som en statussymbol. Bruket av kremering avtog ganska snart, delvis beroende på den betydelse kristendomen fick i Romarriket och att de kristna inte kremerade sina döda.

ÄNDA FRAM till 1800-talets senare hälft var det i praktiken förbjudet med kremering i hela västvärlden. I katastrofsituationer när olika farsoter härjade kunde kremering dock tillgripas av sanitära skäl. Följriktigt var det också läkare som rekommenderade "återupplivning" av kremeringsleden i slutet av 1800-talet.

DE HÄR uppgifterna visar att den kristna tron spelar en viss roll i attityden till kremering. Frågarens antagande om den kristna uppståndelsetrons betydelse i sammanhanget är helt riktig. En del kristna ser vår trosbekännelses formulering om "kroppens uppståndelse" som något man inte lever upp till om man låter kroppen brinna upp. Man frågar sig vad som då finns kvar som kan uppstå. Om man vill meditera över den här problematiken kan man med fördel fundera över aposteln Paulus tankar i det första brevet till församlingen i Korinth, det femtonde kapitlet, särskilt avsnittet som i Bibel 2000 bär rubriken "Uppståndelse är förvandling".

DE REGIONALA skillnaderna är helt riktigt stora vad gäller andelen kremerade. Jag har inte tillgång till statistik för hela södra Finland, men kan hålla med om att flertalet där kremeras. Däremot har jag uppgifter från församlingar i Österbotten, då särskilt i Jakobstad och Vasa. I Vasa kremeras ca 60 procent av de avlidna. Innan krematoriet i Vasa byggdes kremerades mellan fem och tio procent. Tar man Jakobstad som jämförelse ligger det närmaste krematoriet i Vasa, det nästa i Seinäjoki. Med 100 km till närmaste krematorium ser de flesta det som mest naturligt att ty sig till kistbegravning.

DET ÄR UPPEBARLIGEN inte främst de teologiska frågorna som orsakar de geografiska skillnaderna utan avståndet till krematorierna. Kremering motiveras i tätbefolkade områden av utrymmesbristen. Gravgårdarna växer hastigt i storlek med det utrymme en kistgrav kräver. Det är ofta mer praktiska än teologiska orsaker som avgör när man väljer mellan kistbegravning eller kremering. Ibland är orsaken teologisk, ibland är den praktisk.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Mission: total medvetenhet

Nu är vi en bit in i januari och eventuella nyårslöften som man avlagt börjar

så småningom bli antingen en del av vardagen eller bortglömda. Mitt nyårslofte var att

leva mer i nuet. Att inte tänka på det som varit eller planera för mycket inför framtiden, utan bara vara här och nu, i en fullständig medvetenhet. Men det var svårare än jag hade trott, det är så lätt hänt att tankarna rusar iväg medan man gör något annat.

Att till exempel försöka tänka på andningen eller beskåda omgivningen medan vardagsstressen ligger i bakhuvudet och man håller på att missa bussen kan ibland vara svårt. Men nu har jag åtminstone gjort mig medveten om min omedvetenhet.

Vad skulle då hända om jag lyckades leva en dag i total närvaro? Om jag kände kroppens varje hjärtslag innanför jackan, kylan i varje vindpust, mötte varje människa på ett hundra procentigt öppet och objektigt sätt? Jag skulle troligen upp-

täcka nya sidor av mig själv, av människorna runt omkring mig och av omgivningen. Jag skulle kanske till och med känna av Alltets – Guds – närvaro på ett helt nytt sätt.

Men just nu är jag nöjd över att jag i kväll kommer att lämna jobbtan-

karna på jobbet och kunna glädjas över vattnet som värmer händerna när jag diskar. Och jag är säker på att en del av Universums Skapare finns med mig också i löddret från diskmedlet.

TRÖST I SORGEN. Det var ett misstag att Jarl dog. Det var många och även dumma misstag, säger Hjördis Förars om sin makes sista år i livet. Hon är ändå inte bitter utan inser att Gud använder sig även av våra mänskliga brister.

Tog ett steg närmare himlen

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Natten efter att maken Jarl hade dött grät och bad **Hjördis Förars** i hemmet i Oravais.

– Jag klagade till Gud och frågade varför det måste gå så här. Det var ju helt fel, säger hon.

Och Gud gav ett klart svar: Vem är du som säger vad som skulle ha varit bäst? Du har inte evighetsperspektivet.

– Det här är inte bara ord utan också en kraft. Gud ser det större perspektivet. Även människors svagheter, våra egna och läkarnas brister, finns med i Guds handlande. Det är inte bara så att Gud är god och vi stökar till det utan han är suverän.

Vi får klaga i bön

Också det kan ge lön

Jag fick ett mycket klart svar denna natt

Jag fick ord till mig som

med en ny klarhet kom

om gränser som Gud satt

”Vem är du som vet mest

om vad som är bäst?

Jag har evighetsperspektiv!”

Jag tiger, förstår

att den som förmår

ge liv, kan också avsluta liv

Trots att hon är kritisk till den vård Jarl fick finns det inget spår av bitterhet hos Hjördis Förars.

– Han dog av hjärtinfarkt. Men de besvär han hade skyldes på Parkinson.

Jarl Förars hade haft Parkinson i tjugio år.

– Jarl hade tidigare upplevt helande, säger Hjördis Förars. Levern hade skadats efter en hepatit han burit på länge. Då ringde jag åt vänner, bara sådana som tror på underverk, och efter deras förbön förbättrades hans värden och han blev frisk.

Då han fick Parkinson tog de sjukdomen till Gud. De var hoppfulla och sökte förbön.

– Vi bad mycket och Jarl klarade av sjukdomen hur bra som helst. Skakningarna upphörde och han klarade till och med av att renovera huset i Oravais.

Hjördis Förars förstod efter att hon

en gång fått förbön att det inte var meningen att Jarl skulle bli frisk.

– Jag fick ett inre lugn och styrka men inget ändrade för Jarl. Efter det beskrev jag hans situation som stabil, men stabilt neråt.

Ett år före han dog började han falla. Han hade slagit höften och hade svårt att lägga sig och komma upp. Han satt då i rullstol.

– I dag känner jag till många biverkningar från Parkinsonmedicinerna. Jag misstänkte att det var fel på blodcirkulationen. Men jag fick höra att gamla människor dricker för lite. Han har ju Parkinson. Fast man på ett sätt inte tror på läkarna så tror man ändå. De är ju experter. Men inget ändrade.

Sin kunskap om Parkinson har Förars skaffat bland annat från Parkinsonföreningen. Hon gjorde hundra intervjuer med både anhöriga och sjuka för boken *Parkinson i Österbotten* som hon skrev 2004.

– Jag ville dokumentera sjukdomen och det var värdefullt. Som anhörig ska man vara väldigt skärpt och ha kunskap för kunna ta ställning till medi-

HJÖRDIS FÖRARS bearbetade sorgen över makens död genom att skriva dikter. Dikterna har hon nu gett ut i en bok vars bakpärm pryds av mosaiktavlan hon gjort.

cineringen och vården. Men jag borde ändå ha läst på ännu noggrannare och stått på mig ännu mera när jag anade att något gick fel.

Spel för galleriet

När Jarl äntligen kom till operationsdagen för hjärtat hade hans tillstånd försämrats och på sjukhuset hade man inte ens ordnat någon bäddplats åt honom.

– Det var konstigt. Två läkare kom och förklarade riskerna med operationen för att beslutet att inte operera skulle vara värt. Jag kände mig lurad. Idag ser jag det hela som ett spel för galleriet för att inte ge vården dåligt rykte och för att hålla hoppet vid liv hos de anhöriga. Det här hände i april och han dog i maj.

– Det var en speciell tid när man fick se hur allt bara skalades av. Han hade alltid klarat sig själv. Döden kom stegvis till livet klipptes av definitivt.

Känslorna efter att maken dött har Hjördis Förars sammanställt i diktboken *Ett steg närmare himlen*.

– Man kan kalla det en dagbok under sorgprocessen. När Jarl hade dött

kunde jag inte samla tankarna, men när det gått någon vecka började tankarna dyka upp. Jag kunde börja se tillbaka och fånga hur allt hade varit. Det hör till sorgprocessen att gå igenom allting, inte bara kläderna.

Döden var närvarande

Det är inte första gången Hjärdis Förars ställs inför en nära anhörigs död. Pappan dog då hon var sju år. Inom ett år dog farmor, farbror och hennes syster...

– Jag förstod ingenting när min tvillingssystemer dog. Då gällde bara vad jag lärt mig i söndagskolan, att be och att Gud hör bön. Men han hörde inte alls. Jag var elva år, allt var ett kaos och alla sörjde förskräckligt.

– Min syster såg Jesus och hon dog med ett leende på läpparna. Hon orkade inte prata. Men hon hade sagt åt mamma att hon ska tala om Jesus.

Det gjorde att Förars upplevde döden som väldigt närvarande och förvirrande.

– Man kunde inte veta när man fick en dolk i ryggen. Vad som helst kunde hända. Jag tror att det här präglade min andliga utveckling. Jag har vuxit upp

”Jag upplevde himlen, en enorm glädje. Oj, har hon farit dit.”

Hjärdis Förars

med evangelisk teologi. Jag har ramen, men för känslorna och upplevelsen har jag fått söka mig vidare.

Mamman var en varmt troende kristen som bad för hela byn fast hon blev änka tidigt med tio barn, den yngsta var då tre och den äldsta i militären.

– Hon dog året efter att vi gift oss. Det var en speciell upplevelse. När jag fick dödsbudet upplevde jag det först som om jag var ensam i världen. Men sedan upplevde jag himlen, en enorm glädje. Oj, har hon farit dit. Då kan jag inte sörja. Den känslan bara kom, jag bad inte om det.

Brodern **Sven Klemets** död av ett ormbett i Kenya kom som en chock.

– Det kändes som om marken drogs undan, som att Gud inte har livförsäkringar ens för kristna och för missionärer. Men då upplevde jag tydligt de ord som kom till mig: ”Det här ska du inte fundera på, du ska lämna det åt mig.” Så upplevde jag en varm kraft som svepte bort hela chocken och den ersattes av en fridfull vila.

Också efter Jarls död har Hjärdis Förars upplevt konkret tröst när sorgen

kommit som en mörk förtvivlan.

– På ett andligt sätt uppfattade jag att någon stod i rummet och att någon tittade på mig och log. Jag uppfattade att det var Jesus. Som om han sagt; vad gråter du för. Det var en upplevelse som gav kraft och sopade undan sorgen.

Jag går igenom sorgen den är mjuk, men djup och svart Jarl har gått ur tiden och jag frågar inte vart

Vägen som jag går på är också fylld av ljus Det är inget som jag råar på Har jag änglar i mitt hus?

– Hur ska jag förklara den här känslan av stark närvaro, undrar hon.

Tänkte inte ge ut bok

Att skriva dikter har hjälpt henne mycket.

– Jag hade inte tänkt ge ut någon bok. Men jag visade dikterna åt en väninna som också blivit änka. Hon sade att de gav henne mycket och frågade om jag

inte ska ge ut en bok. Jag började tänka på det. Jag bad över saken och fick klart för mig att jag ska ge ut boken och att det ska ske på eget förlag. Det fick jag också bekräftelse på.

I sitt tidigare arbete som diakonissa i Vöra har Förars mött många sörjande och ensamstående.

– På ett sätt känner jag precis som alla andra som blivit ensamma. Men samtidigt har jag haft en närvaro som vid olika tillfällen kommit till mig och burit mig. Minnet av honom tröstar mig.

– Naturen tröstar också, bara att få ligga i soffan och titta på hängbjörken genom fönstret.

Hur ska jag kunna tacka dig hängbjörk för att du leker så glatt och så lugnt?

Sorgen ligger så hängmörk En gammal björk betar sig så ungt

Du går in genom pupillens portar ända in i min mäg

Du rör vid mig i vänlig vindil med ursprungets naturgröna färg

AILI HYTTI trivs i lantlig miljö med sin katt och hönsen som producerar ägg till husbehov. Hon är fortfarande aktiv bilist och hon tog sitt körkort 1953.

SVERIGEFINLÄNDARE. Hon kom till Sverige med en utbildning som hon inte direkt kunde använda. Det tog ett par år innan språkbarriären var bruten, men sedan har hon varit en stöttepelare bland finländare och andra församlingsbor i Småland. Aili Hytti, 80, är en kvinna med sisu som trivs i Sverige, bara hon får bada bastu.

Integration krävde sisu

TEXT OCH FOTO: KAJ AALTO

Det var inte sagt att det skulle gå bra, men hon tog chansen. En stilig man från Sverige kom till Lemi i Karelen en sommar med sina vänner. De var på allvar ute efter fruvar, Finland hade de bästa flickorna tyckte de. **Juho Lorvi** gjorde intryck på **Aili Hytti**.

En del i förälskelsen var säkert bilen, som Aili förstod sig på. Hon hade ju tagit körkort redan 1953 med en T-Ford. På den tiden var det inte många kvinnor som körde bil. Juho och Aili började brevväxla med varandra och de gifte sig sommaren 1958. Sedan bar det iväg till Sverige där Juho hade arbete på ett pappersbruk i Jönköping.

Aili var utbildad diakonissa och hade arbetat ett tag i Helsingfors innan hon reste västerut. Hon tänkte att i Svenska kyrkan finns det säkert arbete för henne, men så enkelt var det inte. I stället fick hon anställning som sjuksköterska efter att hon lärt sig svenska.

- Jag har alltid lyssnat noga, det var så jag lärde mig svenska. Och så läste jag tidningar och pratade med folk, säger Aili Hytti när hon minns de första åren i Sverige.

Att anpassa sig efter omständigheterna har varit ett ledmotiv i hennes liv. Hon har inte bara anpassat sig i det svenska samhället utan också hjälpt andra att hitta sin plats. Flera människor i hennes omgivning intygar att Aili alltid har uppmuntrat, inspirerat och hälsat på hos sjuka och gamla.

- Det beror mycket på människan själv. Man måste anpassa sig i den miljö man är, jag har fått göra det. Jag har tagit saker i mina egna händer.

Ailis soppa gick bra åt

Jag träffade Aili Hytti för första gången i församlingshemmet i Huskvarna. Finländarna hade en festdag och hon hade fått uppdraget att koka ärtsoppa till gästerna.

- Den här soppan har jag gjort själv på en vedspis, sade hon med viss stolthet i rösten.

Och gott var det. Soppan gick som smör i solskenet och den enorma kastullen tömdes. Jag blev intresserad av

den energiske kocken. Hon visade sig vara en guldgruva att ösa berättelser ur.

På landet i Lekeryd, en mil utanför Huskvarna, står den röda stugan vid landsvägen. Hon bjuder in i köket och frågar om jag vill ha karelska piroger. Det har hon alltid i frysen. Radion står på med svensk skvalmusik. Kontrasten känns stor. Hennes gamla stil och minnena från Finland och Sverige i dag.

På gården står en Renault modell modern och jag tänker att hon kanske har besök. Men nej, mina fördomar kommer på skam, det är hennes egen bil som hon använder flitigt. En 80-årig mormor som kör bil. Hon säger att den behövs när hon ska besöka gamla och ensamma människor. Det är vänner, både finnar och svenskar som hon gärna hälsar på, och dessutom ensamma människor som behöver sällskap.

- Jag har aldrig varit ensam. För det första har jag haft många barn, men jag har tagit kontakt med människor. Jag skiljer inte på folk, jag har kontakt med folk från olika länder, säger Aili Hytti.

- De blir jätteglada, när jag hälsar på. Och det blir jag själv också.

Men tillbaka till 1950-talet.

Tog ansvar redan i unga år

Hennes man Juho var bördig från Ingermanland, fast han hade krigat i finska armén. Därför blev de engagerade i föreningslivet med folk både från Ingermanland och Finland. Det var samlingar i Borås och i Jönköpings nybildade finska förening, där de spelade centrala roller.

Hon har lärt sig att ta ansvar redan i unga år. Hon hann inte med så många år i skolan - det var ju krigstider. Tidigt tog hon anställning som piga på en prästgård. Det var både djur och barn att ta hand om, men Aili var morgonpigga så det var inte något problem med att klara jobbet.

Hon minns med värme tiden med kyrkans ungdomar i församlingen i Savitaipale. I kyrkan fanns det ett stort runt fönster högt uppe och runt den stod orden "Här är jag, sänd mig!" Det var väl det som uppmuntrade till ett yrkesval som kyrkans tjänare. Hon fick rekommendationer från kyrkoherden och kom in i diakoniutbildningen i Lahtis.

Detta trots att hon inte hade tagit studenten, men hon fick läsa in vissa ämnen och arbeta sig fram för att kvalificera till sjuksköterskeutbildningen som var grunden till yrket som diakonissa.

Det är just det som kännetecknar Aili Hytti, en energisk kvinna, som inte är rädd för att ta för sig. Hon medger att hon slitit hårt i sitt liv, att ha fött sju barn är bara det en bragd. Första barnet dog vid födseln men sex av dem är vid liv och hon har också barnbarn. Juho dog av hjärtproblem redan som 49-åring.

- Det var svårt att bli ensam med barnen. Men sedan tog Viktor hand om mig och barnen. Honom kände jag sedan många år tillbaka. Vi gifte oss och sedan fick vi även två flickor tillsammans. Då var jag redan 45, berättar hon.

Ända tills hon blev pensionär 1995 arbetade hon på barn och ungdomspsykiatriska avdelningen som sköterska. Aili med familj hade flyttat ut på landet 1981, där hon har en liten röd stuga vid en å. På andra sidan vägen bor en av döttrarna.

Bastu ute på gården

Ailis andra man, **Viktor Hytti**, dog i somras. Nu bor hon ensam i sin röda stuga. Det är livets gång, menar hon, man klarar sig så länge hälsan står bi. Och det har den gjort - det enda i sjukdomsväg hon har haft är gallstenar som opererades för många år sedan.

På gården har hon ett hönssthus med hönor och en tupp. Katten går omkring

"Församlingen har alltid varit mitt liv. Jag har startat en syförening och hjälpt till som lärare i söndagsskolan."

Aili Hytti

och vill ha lite uppmärksamhet. Det känns som gammaldags lantlig idyll. Det som avslöjar henne som finländare är bastun ute på gården.

- Jag badar bastu minst en gång i veckan, säger hon och visar den vedeldade lilla bastun, *tyynyrisauna*.

På tisdagar tar hon bilen in till stan för att delta i "Tarinatupa". Där möts pensionärerna som gillar att handarbeta. Det finns fem vävstolar som alljämt producerar löpare, mattor och poppana-dukar.

Det finns saker i hennes hus, som väcker frågor.

Pianot? Jo, det spelar hon speciellt när hon ska lära sig nya sånger. Nyckelharpan på pianot då? Jo, det har hon byggt själv. Dockorna? Det tycker hon är roligt att samla på.

- Det finns flera dockor på övervåningen, säger hon och visar sitt "arbetsrum". Där finns säkert ett par hundra dockor i olika storlekar. Sytt har hon alltid gjort, det lärde man sig redan som liten flicka.

Gård med eget elverk

Kyrkokören har varit hennes passion i alla år. Det är mer än 60 år sedan hon började ta ton i kören. Nu sjunger hon med i Lekeryds kyrkokör.

- Församlingen har alltid varit mitt liv. Jag har startat en syförening och hjälpt till som lärare i söndagsskolan.

Det är kanske för att kompensera att hon inte fick anställning som diakonissa.

- Ja, kanske det. Istället har jag alltid varit aktiv i församlingen som frivillig.

Telefonen ringer för andra gången under intervjun. Hon tar samtalet och förklarar att det är en leverans till dotterns gård som hon måste gå ut och kvittera. Dottern är på jobbet och behöver hjälp.

Hon tar på sig stövlarna och går raskt iväg för att visa vart lasten ska stjälpas. När hon kommer tillbaka, vill hon visa forsen och gårdens egna elverk. Till hundra procent miljövänlig vattenkraft. Det finns en å och en fors som man i över hundra år har utnyttjat som energikälla. Det har funnits kvarnar här väldigt länge.

- Jag trivs väldigt bra på landet, säger hon och klappar sin katt.

AILI HYTTI har aldrig haft svårt för att ta kontakt med nya människor. Hon har varit församlingsaktiv hela livet.

ELLIPS

Yleskatten

Skattekortet som ramlar in i postluckan har en nyhet för i år. På en skild rad står summan som ligger till grund för YLE-skatten. På den summan betalar varje person i Finland 0,68 procent i skatt till Rundradiobolaget, oberoende av om personen följer program enbart på kommersiella kanaler eller ens äger en tv-apparat.

YLE-skatten stiger med ökad inkomst men högst till 140 euro. Men i motsats till den gamla licensen som betalades per hushåll är den personlig. Motiveringarna verkar vara hämtade från 1600-talet då statsmakten såg till att det var obligatoriskt att höra till kyrkan. Inte enbart av omsorg om själarna utan för att predikstolarna var den tidens statsradio som förkunnade bestämmelser om skatter och uppbåd.

Skatteförvaltningen bär fortfarande upp också kyrkoskatten. En skatt som man till skillnad från YLE-skatten slipper genom att skriva ut sig. Rena drömläget för aktivisterna bakom *er-oo kirkosta*-sajten som glatt rapporterar om att folk protesterar mot den orättvisa YLE-skatten genom att skriva ut sig ur kyrkan.

Det ska man självklart få göra. Men det är orädd att en ansenlig del av våra kulturhistoriskt värdefulla byggnader och en stor del av begravningsväsendet finansieras med skatter som man kan lämna obetalade. YLE skulle aldrig ha gått med på att som kyrkan ta emot kompensationsen via en procentsats av samfundsskatten, så varierande summor som den inbringar.

I Sverige betalar staten en ordentlig kulturhistorisk ersättning via statsbudgeten. Begravningsavgiften tas ut på skattesedel, precis som YLE-skatten. Så ska det vara.

■ ROLF AF HÄLLSTRÖM

De kan mötas i de heligas gemenskap

HELGONDIALOG Två tunga teologer från två kyrkor möts kring frågan om de heliga.

TEXT OCH FOTO: MAY WIKSTRÖM

Borde det heta "med de heliga i minnet", "med tankarna hos de heliga" eller "rentav" i gemenskap med de heliga?"

För fader **Mikael Sundkvist** var det här en av de många frågorna att ta ställning till när han arbetade med projektet att översätta Chrysostomosliturgin till svenska. Den översättningen är en kulturgärning, till stor glädje för de ortodoxa som har svenska eller nordiska språk som modersmål.

För egen del gillade Sundkvist skarpt förslaget med gemenskapen, även om det inte gick igenom i slutskedet.

När han tillsammans med ortodoxa och lutherska seminariedeltagare vid kulturcentret Sofia i Helsingfors vrider och vänder på det som skiljer åt och förenar kyrkorna liturgiskt är det just i gemenskapstanken de gamla kyrkorna och protestanterna kan hitta knypunkter. Olikheter kommer tydligast fram när det gäller helgonens roll.

De har inte lämnat gemenskapen

– "De heliga" på svenskt språkbruk förstås med ordet "helgon". I Chrysostomosliturgin nämns helgonens namn ofta till exempel i avslutningsvälsignelsen, säger Mikael Sundkvist.

Inom den ortodoxa kyrkan handlar det rent konkret om en slags namnuppräknings. Det är både ett erkännande och ett aktivt sätt att hålla dem i minnet.

– Tanken är att de heliga som lämnat jorden och övergår till den osynliga världen inte överger kyrkan utan fortsätter att be för kyrkan på jorden.

Helgonen framhålls som förebilder men också som en slags ambassadörer eller förespråkare. Det är enligt Sundkvist ett uttryck för att alla är en kropp

även om vissa är mer lysande än andra.

– Min uppfattning är att fokus ändå ligger på annat håll. Gemenskapen betonas väldigt starkt, menar Mikael Sundkvist.

Det centrala är att kyrkan inkluderar helgonen i sin gemenskap i eukaristin. På det sättet slås dörrarna upp för en större gemenskap än den som fysiskt finns vid nattvardsbordet.

– Vi nämner dem vid namn och hävdar att vi ingår i deras gemenskap, säger Sundkvist.

Att minnas och hålla fram föregångare är naturligt.

– I det protestantiska USA där, det inte finns någon helgonkult, så finns det samma behov av att nämna och hålla fram en del människor som förebilder.

Enligt Sundkvist var de diptyker, eller namnlistor, som lästes upp över avsomnade och nu levande ibland också en slags ställningstaganden i kyrkan.

– Både de namn som togs med eller utelämnades var markeringar.

Som ett led i maktkampen i Bysans avsattes den store teologen och guldmunspredikanten **Johannes Chrysostomos** som biskop på 300-talet. Även om han fortfarande påverkade kyrkan dog han i exil utan titel.

– Men i Antiokia började man ta in honom bland namnen som lästes upp i eukaristin, påpekar Sundkvist.

Det förfarandet togs inte väl emot i Konstantinopel, som vägrade ta in Chrysostomos på listan. Det gick så långt att det kom protester från Rom om att bryta kyrkogemenskapen för den sakens skull.

Men diptykerna behövde inte bara räkna upp de namngivna, stora helgonen. En grekisk diptyk från 1100-talet lyfter fram allt från präster, diakoner, diakonissor, läsare till dem som "lever i ärbara äktenskap". Den avrundar med

LITURGISKA EXPERTER
Yngvill Martola och Mikael Sundkvist har bägge jobbat med liturgiska frågor i den lutherska respektive den ortodoxa kyrkan.

att också uppmärksamma alla dem som har avslutat sina liv och bevarat tron i kyrkans gemenskap.

Glömda – men med spår

Docent **Yngvill Martola** är en av de lutherska liturgiska experterna på svenskt håll i Finland. Hon får i uppgift att kommentera Mikael Sundkvists redogörelse.

– Som luthersk teolog upplever jag mig inte särskilt familjär med de heliga. Därremot finner jag det fruktbart och sympatiskt att se vördnaden för de heliga också som ett tecken på kyrkans gemenskap. Men det går ju inte att sticka under stol med att min kyrka har tagit ganska kraftigt avstånd från helgonkulten, säger hon.

Samtidigt säger hon att de heliga har väckt alltmer intresse från lutherskt håll, också i det liturgiska arbetet, där helgonens firningsdagar lyfts fram igen.

– Också den anglikanska systerkyr-

Om ära, pengar och lycka

BOOK

Av vad är lycka. En Krösusroman.

Författare: Fredrik Lång
Förlag: Schildts & Söderströms 2012

Fredrik Lång avslutar sin roman *Av vad är lycka* med ett slutord om en ameri-

kansk undersökning om lycka. Enligt den blir du in-

te lyckligare om du förtjänar mera än 75 000 dollar per år (cirka 57 000 euro), men nog olyckligare om du förtjänar mindre. Men han citerar också en forskare som säger att sambandet mellan lycka och pengar är "förbaskat litet".

Det är alltså i jakt på kopplingen mellan lycka och pengar Långs historiska roman har sin utgångspunkt. Historikern Herodotos berättar om mötet mellan kungen av Lydien och ate-

naren Solon. Kung Kroisos vill veta vem den lyckligaste mannen i världen är och hoppas givetvis att svaret blir att det är han själv. Då atenaren inte svarar som han vill bestämmer han sig för att forma sitt eget öde.

Romanens huvudperson är efesiern Eutykios som är på flykt efter ett förhastat brott och som bär på sår efter kriget då Lydien erövrade Efesos. Då han blir tolk hos sin värsta fiende i den lydiska huvudstaden Sardes får

han en chans att hämnas.

Det är en fascinerande berättelse som verkar drivas framåt av blotta sin egen kraft. Berättargreppet är lakoniskt och arkaiskt. Det tjänar sitt syfte men priset blir att Eutykios själv gömmer sig för läsaren. På slutet känner jag mig, märkligt nog, mest gripen av kung Kroisos. Han som en gång var rikast i världen får bittert lära sig att atenaren hade rätt: bara den som slutar sitt liv lyckligt är värd

att kallas lycklig.

Eutykios i sin tur, den man vars berättelse löper samman med de stora kungarnas, är en modern man: smått depressiv, en man som inte har råd med stora principer, en man som inte tror på så mycket annat än på kärleken, och på den bara en kort, hjärtslitande stund. Han undflyr mig men sitter kvar som en sten i skon. Jag tänker på honom länge efteråt.

■ SOFIA TORVALDS

Österländsk andlighet och kristen tro

BOOK

Buddha eller Kristus. Österlandets inflytande i samhälle och kyrka.

Förlag: XP Media.

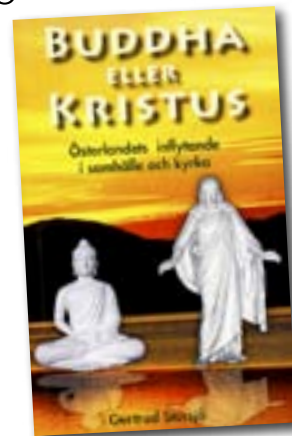
Diskussioner om yoga och om buddhistiskt inspirerade former av kontemplation och meditation hör hemma i kristen kyrka har varit aktuella den senaste tiden, även i denna tidning. Därför väckte **Gertrud Storsjö**s bok *Buddha eller Kristus – Österlandets inflytande i samhälle och kyrka* genast mitt intresse. Boken intresserade mig också eftersom jag själv varit från och till intresserad av både buddhism, österländska religioner och olika former av meditation och kontemplation.

Storsjö har varit verksam som officer i Frälsningsarmen och hon har rest mycket i Fjärran Östern och Sydostasien. Under dessa resor har hon kommit i kontakt med och studerat buddhism och hinduism på nära håll.

Gertrud Storsjö är orolig över att kristenheten börjat kompromissa med Guds ord och oreflekterat börjat anamma meditationsmetoder som har österländskt religiöst ursprung. Hon ser det här som ett tecken i tiden och som ett smygande och farligt avfall från kristen tro. När yoga, mindfulness och andra österländskt inspirerade former av meditation och kontemplation blir allt mera accepterat i våra kyrkor och församlingar leder det enligt Storsjö till religionssynkretism som urvattnar den kristna tron och gör den kraftlös.

Jag tror att det finns skäl att ta Storsjö's oro på allvar och att diskussionen om skillnaderna mellan kristen och österländsk andlighet är viktig för kyrkan.

Storsjö har rätt i att de flesta kristna som sysslar med yoga eller buddhistiskt inspirerade former av meditation, inte känner till bakgrunden och den form av andlighet som ligger till grund för dessa metoder. Våldigt mycket av den österländska andligheten innehåller tankegods och metoder som på intet sätt kan förenas med kristen tro.

Storsjö visar att vurmen för det österländska har lett till att också kristendomen för många har blivit en form av teknik och metod, i stället för en enkel och tillitsfull barnatö som Storsjö ser som ett mera äkta och genuint uttryck för kristen tro.

Min egen teori om varför österländsk andlighet lockar så starkt på oss västerlänningar och kristna, är att också kristna påverkas i allt högre grad av sekulära och vetenskapliga världsbilder. Det har lett till att gudsbilden för en del kristna blivit mera abstrakt och mystisk vilket den är i de österländska religionerna. Den abstrakta och mystiska sidan av Gud som också finns i kristet tänkande, har överbetonats. Orsaken är att många finner de allt svårare att tro på en personlig Gud som uppfattas som alltför antropomorf. Men den kristna tron är och skall givetvis vara "antropomorf" så tillvida att det handlar om en personlig relation till Kristus.

Men när Storsjö är kritisk till och ser synkretistiska faror hos författare som **Richard Foster** och **Rick Warren** blir jag betänksam. Också de kontemplativa ökenfäderna omnämns i kritiska ordalag.

Diskussionen om det österländska inflytandet på kristen tro är teologiskt delikat och krävande. Det finns många synsätt på den här problematiken inom kyrkan och det är oerhört svårt att dra några skarpa gränser mellan vad som kan tillämpas i kristna sammanhang och vad inte.

Till syvende och sist måste avgörandet bli en samvetsfråga för var och en som berörs personligen av de här frågorna.

■ TOMAS VON MARTENS

kan har alltid haft en namnkalender över helgonen. I mässans liturgi säger vi numera "därför vill vi med änglarna och alla heliga prisa ditt namn".

Alla helgons dag har seglat upp som en av de populäraste helgerna. I folklagren lever helgon- och änglaintresset kvar, om än inte alltid så medvetet. I Norden är Lucia numera ett slags sekulärt helgon.

Helgonintresset är inte helt oproblematiskt, bedömer Yngvill Martola ur den protestantiska teologens perspektiv.

I andra fall har kopplingen till helgonen klippts. Uttrycken för helgon-

kulten finns kvar, men meningen är glömd. Det gäller definitivt spåren till jungfru Maria.

– Det är intressant att fastän änglar och helgon upphöjs också i vår kyrka så gäller detsamma inte Maria. Vi saknar mariologi. Luther lyfte fram Maria som ett lysande exempel, men ansåg att hennes förböner inte behövs eftersom vi ber direkt till den treenige Guden.

Enligt Yngvill Martola drog den distinktionen mattan undan Maria.

– Hon blev en skiljelinje mellan det protestantiska och det katolska och ortodoxa. Det protestanterna bestämt tog avstånd från var Marias himmelsfärd

och hennes roll som försvarsadvokat inför Gud vid den yttersta domen.

Men spåren finns kvar – dolda i folkvisorna. Martola nynnar:

– *Du ädla ros och förgyllande skrin och Kom liljor och akvileja, kom rosor och salvia.* Den första ger oss två Mariasymboler, i den andra visan är samtliga blommor Mariablommor.

Protestantiska vardagshelgon

Martin Luther tog också bestämt avstånd från tanken på syndfria människor.

– Att söka helighet genom självvalt martyrium ansågs som raka motsatsen och lika med högmod. Då har man bestämt själv vad som är helgonlikt.

Martola lyfter fram vardagshelgonens betydelse i de protestantiska kyrkorna.

– Vardagshelgon är de som gör det de måste göra, utan att själva ha valt det eller velat det.

"Vi nämner dem vid namn och hävdar att vi ingår i deras gemenskap."

 Fontana Media

Följ med din tid!

Dagens Lösen 2013 8,90 €

Bibeltexter för varje dag!

Väggkalender 2013 9,50 €

Årskalendern Ecclesia 2013 12,90 €

Kalendrarna har vår finlandssvenska namnlängd och söndagens texter.

Identitet

– Årsbok för Borgå stift 2012

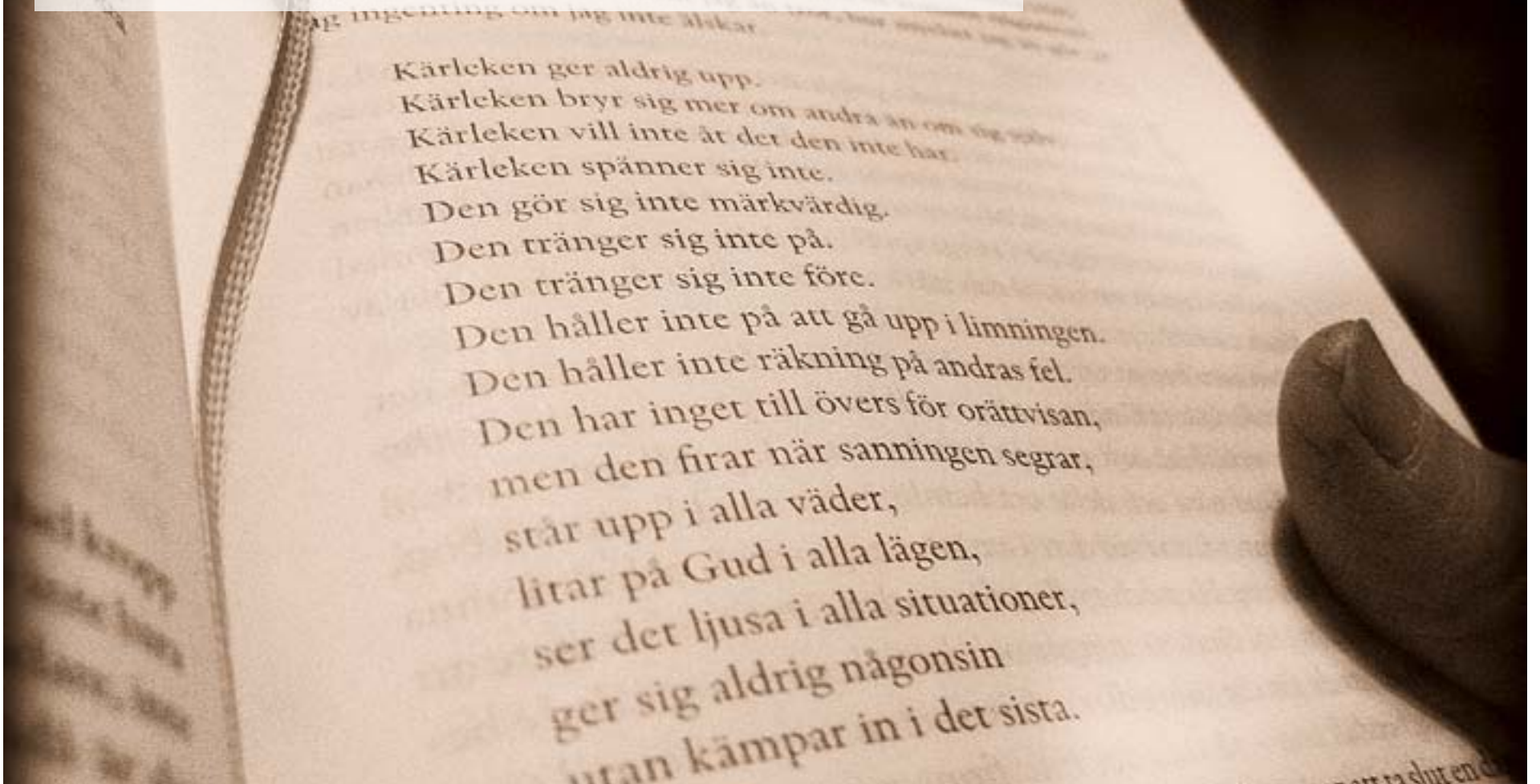
Texter om identitet, kallelse och förändring. Läs bl.a. president Sauli Niinistö's novell "Det tysta krigsropet". 19,90 €

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi

BIBELÖVERSÄTTNING. Eugene Peterson vill att Paulus brev ska kännas lika färska och levande för oss som för Paulus läsare för tvåtusen år sedan. Petersons omtyckta parafra finns nu i svensk översättning.

EUGENE PETERSON har översatt hela Bibeln till modern och vardagsnära engelska från grundspråken. Nu finns hans parafra på Nya testamentet också svenska.

The Message på svenska

TEXT: TOMAS VON MARTENS FOTO: MALIN AHO

Eugene Peterson (f. 1932) är en amerikansk pastor, forskare, författare och poet. Hans översättning av Bibeln från grundspråken hebreiska och grekiska till en mycket vardagsnära och levande engelska har blivit en hit som fått många beundrare världen över.

The Message är resultatet av fyrtio års arbete med att förklara Bibelns budskap för både blivande teologer och vanliga församlingsmedlemmar. På engelska finns hela Bibeln i Petersons tolkning och på svenska har förlaget Libris gett ut hans Nya testamente med titeln *The Message: Nya testamentet - Eugene Peterson*.

Peterson började som lärare och i många år undervisade han blivande teologer i hebreiska och grekiska. Senare blev han församlingspastor och skillnaden mellan hans tidigare lärararbete och pastorsjobbet var stor. När han undervisade blivande teologer hade han fått betalt för att lära dem allt han visste om Bibeln. Som församlingspastor märkte han att det fanns många som inte visste något om Bibeln och många av dem hade aldrig läst den.

Men det fanns också de som hade läst Bibeln i årtal men texterna hade bli-

vit så bekanta för dem att Bibeln förlorat sin skärpa och den hade förvandlats till en uppsättning klichéer.

Med nödvändighet blev han en "översättare" med uppgift att föra Bibelns språk in i människors vardag. Han blev känd för sin förmåga att levandegöra Bibeln och det ledde till att en förläggare tog kontakt med honom och undrade om han hade lust att förverkliga en helt ny översättning av Bibeln.

Petersons NT i svensk version

Den svenska översättningen av Peter-

"Att läsa en upprymd eller uppretad Paulus i Eugene Petersons tappning är en upplevelse."

Mikael Tellbe

MIKAEL TELLBE (till vänster) är teologisk fackgranskare för den svenska versioneringen av Eugene Petersons (till höger) parafra *The Message*. FOTO: LIBRIS OCH NAVPRESS.

sons Nya testamente har haft ett redaktionsteam bestående av översättare, språkredaktör och två teologiska fackgranskare.

Översättaren **Felix Larsson** har tidigare bland annat gjort en serie nyöversättningar av några av **C.S. Lewis** klassiska apologetiska skrifter. När han blev erbjuden översättningsjobbet av *The Message* var det inte svårt att tacka ja.

– Jag hade redan i några år tänkt göra en översättning av Eugene Petersons ovanliga bibelöversättning.

Larsson tycker bra om boken men säger att man skall vara medveten om att det är fråga om en blandning mellan översättning och parafra.

– Särskilt breven innehåller långa utläggningar lagda i Paulus mun som utvecklar och förtydligar vad Eugene Peterson tror att Paulus menar. En smutt kryptisk mening hos Paulus blir lätt en hel paragraf hos Peterson, där han särskilt tar sikte på att göra budskapet relevant i en modern läsares liv.

Om man jämför Petersons NT med en mera traditionell bibelöversättning blir man medveten om hur mycket man själv läst in i olika bibelpassager och hur man tolkat texterna annorlunda än Peterson, säger Larsson.

– Ändå går det ingen skarp gräns mellan parafra och översättning. Det Peterson gjort i sin översättning är sådant som alla översättare i någon mån gör i alla njutbara översättningar. Han har bara gjort det ovanligt mycket medan man i traditionella bibelöversättningar försöker göra det ovanligt litet.

Felix Larsson har i sin översättning från engelskan ibland kastat ett öga på den grekiska originaltexten. För det mesta har han undvikit ordet "tro" och i stället talat om "att lita på".

– Det har känts betryggande att veta att det gjorts en teologisk fackgransk-

ning av min svenska översättning, säger Larsson.

Ett mustigt språk

Den ene av de två teologiska fackgranskarna är **Mikael Tellbe** som är docent i Nya testamentet och lektor vid Örebro Teologiska Högskola. Han var till en början något tveksam till *The Message*.

– Blir det inte lite väl mycket av "herrarnas fria åkning" tänkte jag först. Men ju mer jag läst i den desto mer övertygad har jag blivit om dess användbarhet. Språket är levande och välkända bibeltexter får nytt liv!

Mikael Tellbe betonar att *The Message* är en parafra, en omskrivning, inte en direkt översättning utan en fri tolkning.

– Förtjänsten är att författaren kan tänja på språket som i många avsnitt är synnerligen livfullt och mustigt. Det finns enskilda bibeltexter där jag personligen skulle ha valt en annan översättning, kanske inte minst när det gäller teologiskt laddade begrepp som "rättfärdiggörelse" och "försoning".

Att läsa en upprymd eller uppretad Paulus i Eugene Petersons tappning är en upplevelse, säger Tellbe.

– Texten är satt utan versindelning vilket skapar ett bra flyt i läsningen. Det negativa är ju att ju mer man tänjer på språket desto mer av personliga tolkningar lägger man i texten. Därför lämpar sig en parafra som *The Message* bäst för den personliga bibelläsningen, inte för förkunnelsen.

Tellbe rekommenderar *The Message* för både gamla och nya bibelläsare.

– För den som inte är van att läsa Bibeln är denna version en ovanligt lättläst och lättillgänglig återgivning av Nya testamentet. För en van eller trött bibelläsare kan *The Message* ge nya perspektiv och nytt liv åt gamla, välkända texter.

UR EVANGELIET

”Himlen öppnade sig, och han såg Guds ande komma ner som en duva och sänka sig över honom.”

Läs mera i
Matt. 3:13-17

OM HELGEN

Dopet som gåva

Den första söndagen efter trettondagen handlar om Jesu dop, ett tema som har hängt med ända sedan det gammalkyrkliga firandet av trettondagen.

Genom Jesu dop tänker vi också på det kristna dopet som är ett tecken på Guds nåd. Söndagens nytamtliga texter handlar om dopet och dess betydelse i en kristen människas liv.

RUNT KNUTEN

”En ny grupp för sticksugna barn.”

Handkraft i Korsnäs församlingshem fredag 11.1 kl. 13.15

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
(09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN ERIK VIKSTRÖM

ILLUSTRATION: AMANDA BIEBER

Stöpseln och adaptern

FÖR 1 SÖNDAGEN efter trettondagen med temat ”Dopets gåva” har vi en text i Matteusevangeliet som handlar om hur Jesus döptes av Johannes. Matteus skriver ekonomiskt och med ett medvetet ordval, lämnar bort oväsentligheter och tar fram det som är viktigt. Därför beskriver han inte hur det gick till när Johannes döpte Jesus, om han doppades ner helt och hållet i vattnet (vilket är det troliga) eller om det var en vattenönsning där nere i Jordan. Sådana oväsentligheter kunde han lämna åt sidan. Dop som dop i alla fall. Han beskriver bara vad som skedde efter det att Jesus hade blivit döpt: han steg genast upp ur vattnet.

I Johan Backmans färgstarka 1700-talsmålningar på Kronoby kyrkas fondvägg är denna situation återgiven med häpnadsväckande träffsäkerhet. Jesus stiger upp ur vattnet – och ordvalet är här detsamma som för ”uppståndelsen”! – och tar ett första beslutsamt steg i riktning mot bilden strax till vänster: korsfästelsen! Korsfästelse och uppståndelse är Jesu dops hemliga kod. Varför denna beslutsamhet, varifrån kom den? Matteus ger svaret: Jesus såg något och han hörde något. Också den detaljen har Backman fångat upp. Han beskriver hur det som Jesus upplevde – Andens duva och den himmelska rösten – var fördolt för utomstående. Nu visste Jesus med ökad säkerhet det som andra, förutom troligen Johannes dopparen i någon mån, inte visste just då, det vill säga vem han är: Guds egen utvalde och älskade Son, och han visste vilken hans väg ska vara: den lidande tjänarens väg, beskriven av Jesaja i kapitel 53. För Jesus själv var det faktiskt bara ett enda steg mellan kraftuppfyllelsen vid dopet i Jordan och dödsdopet på Golgata kors. Allt vad han sade, gjorde och fick möta rymms innanför de ramarna.

Under jul- och trettondagstiden har jag haft en rutin som upprepats varje morgon: jag har gått varvet runt vid våra fönster i femte våningen och tänt ljusstakar, stjärnor och ”tro, hopp och kärlek”. För trons rödlysande kors har jag en avbrytare, men för ankaret och hjärtat sticker jag in stöpslarna i en adapter. Bilden haltar förstås, men kanske var det något liknande som skedde vid Jesu dop. I trettio år hade han väntat på att stöpseln skulle stickas in i adaptern. Jesus var förstuds vad han var långt innan han fullt ut visste vem han var. Men nu visste han det i alla fall på ett djupare plan och gick i kraft av den vissheten in på sin via dolorosa för att så hämta Guds rike till vår jord. Den som är döpt till att tillhöra Jesus får också bära på en djupt liggande identitet som ger både styrfart och bärkraft för livet som en kristen.

Erik Vikström är resepredikant och biskop emeritus i Borgå stift

#bönetwitter

”Jesus, hjälp mig att oftare tänka på mitt dop. Du tänkte på ditt dop dag och natt, ditt dödsdop till liv för mig.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 42:1-4

ANDRA LÄSNINGEN
Tit. 3:4-7

EVANGELIUM
Matt. 3:13-17

Första söndagen efter trettondagen. Temat är ”Dopets gåva”.

PSALMFÖRSLAG

286, 214, 213, 211, 388 (N), 166.
Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

KLARSPRÅK

Dopfunten är en behållare avsedd för dopvatten. De flesta har formen av en skål på fot. Ordet funt kommer från latinets *fons* som betyder källa.

Från början döptes man i rinnande vatten eller i bassänger men med tiden började man förvara dopvattnet i mindre behållare.

Dopfunter har funnits i våra kyrkor sedan medeltiden. De medeltida dopfunterna var betydligt rymligare eftersom man doppade hela barnet i dopfunten. Under senmedeltiden övergick man till att endast ösa vatten över barnets huvud.
Källor: Wikipedia, Kyrklig ordbok

KALENDERN 11-17.1

ÅBOLANDS PROSTERI

❖ VÄSTÅBOLAND
Pargas församling:
Sö 13.1. kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Sepponen, Lehtonen.
On 16.1. kl 18: Veckomässa i kyrkan, Sepponen, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 13.1. kl 11: Finskprästkig högmässa i kyrkan, Granström, Sarelin – kl 12.15 Kyrkkaffe i församlingshemmet – kl 12.45 Sjung med oss i församlingshemmet, Granström, Sarelin.
Korpo kapellförsamling:
Sö 13.1. kl 11: Högmässa i kyrkan, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 13.1. kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä. Marthornas kyrksöndag, kyrkkaffe hos Sirkka-Liisa Friis.
Iniö kapellförsamling:
Sö 13.1. kl 13: Högmässa i kyrkan, Backström. Efter mässan kyrkkaffe i kyrkan.

ÅBO

To kl 19: Veckomässa i Skarpskyttekapellet, Öhman.
Sö kl 12: Högmässa i Domkyrkan, liturg: Öhman, predikant: Bäck, kantor: Danielsson, Forsman.
kl 16: Mässa i S:t Karins kyrka, Westergård, Forsman
Ti kl 15: Kockgruppen startar, anmälan till församlingssekreteraren 040 3417758. Också de som deltog på hösten skall anmäla sej.
kl 19: Lovsång och Förbön, Bror Borgar: ”Jesus – A och O”
On kl 10: Familjecafé i Papinholma församlingshem.
kl 13: Café Orchidé
kl 13.45: Kristallerna övar i Aurelia
kl 14.45: TIDOkören övar i Aurelia
To kl 13.30: Korallerna övar i Sirkkala skola
kl 14.30: SOLAkören i Sirkkala skola
kl 18.30: Kyrkokören övar i Aurelia
Nya sångare till kören välkomna!
kontakta Forsman 0403417487 / Danielsson 040 3417448
kl 19: Veckomässa i Skarpskyttekapellet, Öhman.

ÅLANDS PROSTERI

❖ HAMMARLAND
13.1 Första söndagen efter trettondagen.
Gudstjänst: kl 12 i Hammarlands kyrka Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.

JOMALA

Sön 13.1 kl. 11: Trettondagen 1 s e trettondagen ”Dopets gåva”. Högmässa Roger Syrén och Eva-Helena Hansen. Kollekt: Kyrkans Utlandshjälp.

Grupstart för ungdoms- och körverksamheten börjar vecka 3, 14-17.1:

Måndag 14.1 kl. 18.30: Ungkväll kl. 19: Oratoriekören
Tisdag 15.1 kl. 13.00: Syföreningen kl. 18-19.30: Tisdagsklubben kl. 18.30: Sånggruppen Laudamus
Onsdag 16.1 kl. 13: barnkören Kvintan (Södersunda skola åk 1-4) kl. 18.30-20: Dramagrupp (åk 5-6)
Torsdag 17.1 kl. 10-16: Pysseldag kl. 14.20: Dominanten (åk 1-4) kl. 15.15: barnkören Jomala Joy (åk 5-6)
kl. 17: Herrmiddag i Olofsgården, gäst Wille Valve. Anmälan senast 14.1.
kl. 19: S:t Olofs kyrkokör.
www.jomala.evl.ax

SUND-VÄRDÖ

Gemensam högmässa: i Vårdö. Präst: Mathias Junell.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Fre 11/1 13.15: Handkraft i Församlingshemmet. En ny grupp för sticksugna barn i lågstadiet, ledare: Ulrika Lindholm.
Sö 13/1 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Cay-Håkan Englund, Deseré Granholm.
To 17/1 13.00: Solglimten (fd Torsdagsträffen) i Församlingshemmet.
Fre 18/1 19.00: Karasamling i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD

www.lappfjärd-kristinestadsförsamling.fi
KRISTINESTAD
sö 13.1 kl 12: Högmässa, Nisula, Martikainen
ti 15.1 kl 19: Bibelsstudium i församlingshemmet
on 16.1 kl 12.30: Missionsstugan i församlingshemmet
LAPPFJÄRD
lö 12.1 kl 19: Möte i Dagsmark bönehus, Juhani Martikainen, Nädehjonen
sö 13.1 kl 10: Högmässa i kyrksalen, Nisula, Martikainen
on 16.1 kl 19: Karagruppen i Lappfjärds församling
SIDEBY
Sö 13.1 kl 10: Högmässa, Saarinen Nilsson

NÄRPES

www.narpesförsamling.fi
Kyrkan: 1 sö e trettondagen 13.1 kl 10 Gudstjänst Lassus, J. Martikainen.
Norrnäs bönehus: sö 13.1 kl 18 Tjugondagjulspel av Övermarkbor, sångprogram.

PÖRTOM

Sö 13.1 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan Jakobsson, Wikstedt.
Må 14.1 kl 12:45-14:30: Minior för åk 1-2 börjar i förs.h.

Ti 15.1 kl. 18: Sångfåglarna startar i förs.h.
Ons 16.1 kl 9-11: Föräldra-Barn i förs.h. Enlund
To 17.1 kl 15: Pensionärskören övar i förs.h. Nya välkomna med!
To 17.1 kl 19: Kyrkokörstyrelsen i förs.h.

ÖVERMARK

Sö 13.1 kl. 12: Gudstjänst. Jakobs-son, Wikstedt.
Sö 13.1. kl. 13: Skriftskolan startar i kyrkan. Jakobsson, Norrgård.
Må 14.1. kl. 9-11: Föräldra-barngruppen i församlingstugan.
On 16.1. kl. 12.45-14.30: Minior för åk 1-3 börjar i bönehuset.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö kl 14: Gudstjänst i församlingshemmet, Englund, Kahlos
On kl 7.45: Laudes i församlingshemmet

KORSHOLM

Öppen dagklubb: fre kl 9.30 i Smedsby förs.gård.
Sånggudstjänst: sö kl 10 i kyrkan och kl 12 i Smedsby förs.gård, Furaha-kören, Berg, Nordqvist-Källström.
Söndagsskola: sö kl 17.15 i Tölby-Vikby skola.
Missionssyfoering: må kl 13 i Smedsby förs.gård.
Pensionärsamlingar: må kl 14 i Karperö, Carina Blom, ti kl 13 i Jungsund, Mary Andrén-Pada.

KVEVLAX

Öppet hus: to kl 15.30 i Fyren.
Högmässa: sö kl 10, Lundström, Vidjeskog.
Ekumenisk bön: i Krubban varje må kl 9 fr.o.m. 14.1.2013.
Gemensam bön för bygden: må kl 19 i Missionskyrkan.
Dags- och diakonismöte: ti kl 13 i ds.
Kvällssyfoering: on kl 18 i ds.
OBS!: fr 11.1 är pastorskansliet stängt kl 9-11.

MALAX

www.malaxförsamling.fi
Gudstjänst: sö 13.1 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Brunell.

PETALAX

Högmässa: sö 13.1 kl 11 Björklund, Kahlos

REPLIT

Gudstjänst: i Replot sö kl. 10. Östman, Sten.
Högmässa: i Björkö kl. 12.30. Östman, Sten.
Körövningarna fortsätter: to 17.1. i Replot försh.: Barnkören kl. 17.30 och församlingsskören kl. 19. Nya sångare välkomna med.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 11.1 Camilla Rahkonen, Helsingfors **Lö** 12.1 8.53 Familjeandakt. "Åsnan och barnet" av Gunhild Sehlin. Berättare: Karl Sällström. Åsnan: Sofia Torvalds. **Må** 14.1 Marica Enlund, Sibbo **Ti** 15.1 Marina Wiik, Helsingfors **Ons** 16.1 Lena Frilund, Nykarleby **To** 17.1 Fred Wilén, Helsingfors.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 11.1 Johan Klingenberg läser ur John Bunyans bok Kristens resa. **Lö** 12.1 17.58 Ett ord inför helgen, Ekenäs kyrka. **Sö** 13.1 Per Stenberg, Karleby **Må** 14.1 Margareta Puiras, Ekenäs **Ti** 15.1 Kaikka Växby, Helsingfors **Ons** 16.1 Gustav Björkstrand, Åbo **To** 17.1 Olof Göthelid, Sibbo.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 13.1 Högmässa med Ekenäs församling. Predikant: Sissel Lund-Stenbäck. Liturg: Anders Lindström. Organist: Niels Burgmann Körledare: Åsa Westerlund. Kör: Ekenäs kyrkokör.

VEGA

HIMLALIV

Järnvägsstationen är hans kyrka

Det finns bara ett misslyckande och det är att inte göra någonting alls, säger **Matias Gädda** som tillsammans med team Outreach Helsinki hjälper utslagna människor på Helsingfors gator. Himlaliv i Yle Fem **sö** 13.1 kl. 20.30. Repris: **ti** 15.1 kl. 16.50.

SOLF

Högmässa: **sö** kl. 10, Audas-Willman, Brunell.
Pensionärssamling: on kl. 13. Boktips med Hilde-Ann, Hilde-Ann Lall
Tonårskväll: on kl. 19.
En ny Alpha-kurs: (grundkurs i kristen tro) börjar 17.1 kl. 18-20.30 i fh. 10 kurskvällar samt ett veckoslut. Kvällen börjar med gemensam måltid (5 €), efteråt föredrag och samtal. Anmälan till pastorskansliet 06-3440 026, solfs.forsamling@evl.fi eller Ebba-Stina Beukelman 044-906 7822. Arr. Solf's församling och Solf fria församling.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: **sö** kl. 13, Anders Kronlund, Janne Hänninen, Dan Andersson.
Morgonbön: to 17.1 kl. 9, Anders Kronlund, Dan Andersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Prayer: at 1 pm, Gokah K Amen, Heidi Orori.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Högmässa: **sö** kl. 10, Anders Kronlund, Dan Andersson.

VÖRÄ

Vörä
Högmässa: i kyrkan **sö** kl. 10. T Klemets, Bäck. Lovsång fr. kl. 09.40.
Bibelläsninggruppen: **må** 14.1 kl. 17 i pg.
Missionsringen: hos frk L Klemets on 16.1 kl. 13.
Notdragarna: to 17.1 kl. 18 i fh.
Oravais
Högmässa: i kyrkan **sö** kl. 10. Granlund, Svarvar.
Små och stora: startar i fh 16.1 kl. 10-12.
Maxmo
Gudstjänst: i kyrkan **sö** kl. 12. Granlund, Bäck.
Bibel och Bön: on 16.1 kl. 19 i fh. Granlund.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 19: Karabön i församlingsstugan.
Fr 13.30: Andakt i Esselunden, Granlund, Johansson.
-14.15: Andakt i Essehemmet, Granlund, Johansson.
-20: Stugokväll i församlingsstugan, Wikblad.
Lö 19: Kvällssammankomst i Punsar bönehus, Erling Wälivaara.
Sö 10: Gudstjänst, Granlund, Johansson.
-14: Sammankomst i Punsar bönehus, Erling Wälivaara/Anders Värnström.
-18: Kvällspredikan i Ytteresse bönehus, David Forsblom.
-19: Kvällssammankomst i Punsar bönehus, Erling Wälivaara.
Må 13.30: Symöte – terminsstart i Henriksborg, Pettersson.
Ti 14: Symöte – terminsstart i Ytteresse bönehus, Pettersson.
Pensionärskören och GloriEss: inleder vårterminen 17.1.2013. Nya sångare välkomna med!

JAKOBSTAD

Idag 18: SLEF:s missionsafton i FC.
Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Åstrand, Södö.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Stefan Snellman.
16: Familjefokus i FC, Praise Club, Krister Lillas, knytkalas. OBS! Tiden.
To 13.30: Kyrkostrands syförening i K:strand's förs.hem, Krokfors.
To (24.1): SLEF:s ÅRSMÖTE i FC, Albert Häggblom, Åstrand.

KRONOBY

Kvinnogrupper: to 19.00 hos Elisabeth Skogvall
Sportdax: fr 17.30 i idr.h.
Skriftskola: lö 9.00-12.00 i fh
Gudstjänst: **sö** 10.00, khden, kantorn
Finskt symöte: **ti** 19.30

LARSMO

Fre 11.1 kl. 19.30 Ungdomssamling: i Xodus
Sö 13.1 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Byggmästar, Strömsholm.
Må 14.1 kl. 12 Syföreningen i Bosund: inleder vårens verksamhet.
Ti 15.1 kl. 13.30 Syföreningen i Västerby bönehus: inleder vårens verksamhet.
Ons 16.1 kl. 19 Församlingskören: inleder vårens övningar. Nya sångare välkomna med!
Septimen och Oktaven: inleder också sina övningar vecka 3.

NEDERVETIL

Planeringstillfälle för tillväxtkvällar: ikväll 18 i fh.
Körer: ikväll inga körövningar.
Högmässa: **sö** 10, khden, kantorn.
Dagklubben: **må** 9 i fh.
Finskt symöte: **må** kl 12.
Minior: **må** 17.30
Bön: **må** 19 i fh.
Mamma-barngruppen: on 10.
Öppethus: on 17.30.
Barnkören: to 17.
Kyrkokören: to 19.

NYKARLEBY

Fr kl 19 Cafe Droppen: prosteri-ungdomssamling i Nykarleby fh med Oa Lönnbäck som gäst
Lö Musik- och missionsdag: Nykarleby fh, se hemsidan!
- kl 15 Musikverkstad: Furaha
- kl 19 Musik- o missionskväll: Alf o Mona Wallin, Furaha m.fl.
NYKARLEBY
Fr kl 9.30 Föräldra-barn: startar i Socklot bönehus
Sö kl 10 Högmässa: Sandvik, Edman, Ringwall, Kent Lundqvist, sång o gitarr
Ti kl 13 Socklot missionskrets: i bönehuset
Klubb-Petrus: startar vecka 3
On kl 15-17 Skriftskola: i fh.
MUNSALA
Sö kl 12 Högmässa: i kyrkan, Forslund, Enroth.
On kl 9.30 Små och stora: startar i prästg., samlas varje vecka.
- kl 17.30 Projektårsstart: i fh.
JEPPO
Sö kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Holmberg, Lönnqvist.
Ti kl 19.30: Bibelkväll i bönehuset med Albert Häggblom.

PEDERSÖRE

Andakt: Fr 14 i Pedersheim, Strängbandet, Näse, Nyholm
Night Café: Fr 20 flyttar till Forsby kyrka, adress: Forsbyvägen 320
Högmässa: **Sö** 10 med nattvard i kyrkan, lit. Häggblom, pred. Erikson, Sandstedt-Granvik, text-läsare Yvonne Haldin-Rikberg, dörrvärdar Forsby
Sammankomst: **Sö** 15 i Flynnängens bönehus, Staffan Snellman
Bönegrupp: **Ti** 18.30 i Kyrkhemmet i Bennäs
Pensionärssamling: On 12 i Kyrkostrands församlingshem, Purnopojkarna, Näse, mat och eftermiddagskaffe 10 €
Närstaendevårdarcafé: To 17.1 kl. 13 i Kyrkhemmet i Bennäs
Symöten:
- **Må** 13 i Forsby kyrka
- **Ti** 13.30 Sundby-Karby i Sundby byahem, Ann-Louise & Krister Granbacka
Terminsstarter:
- Familjeklubbarna och Häftis-klubbarna startar vecka 3, platser

och tider samma som hösten, se www.pedersoreprosteri.fi
- **Sö** kl. 10 Söndagsskolan i Lepp-lax kyrka och kl. 11 i Flynnängens bönehus. Övriga söndagsskolor följ med annonseringen.
Körstarter:
- **Må** 19 Manskören i Kyrkostrands församlingshem
- **On** 19 St Olofskören i Bennäs kyrkhem
- **To** 19 Kyrkokören i Kyrkostrands församlingshem

PURMO

To 17-20: Drängstugan öppnar. Nya öppethållningstider tors 17-20 och lörd 10-12.
Sö 10: Gudstjänst i kyrkan. T Portin, R Blomqvist
Söndagsskolorna startar: 10 i Prästgården och 11 i Ävist
Må 9.30-11.30: Familjeklubben startar
19: Drängstugans personalmöte i prästgården. H Vikström och M Sundstedt berättar om volontärarbete i Nicaragua
Ti 19: Samtals- och bönegrupp för kvinnor i Lillby förs.h
Ons 19.30: Kyrkokören startar i Lillby förs.h. Nya välkomna med!
Ons 14: Häftisklubben i prästgården startar (23.1 kl 15.30 startar Häftis klubben i Ävist)
To 17.1 kl 14: Andakt i Sisbacka pens.bost.
Ti 29.1 kl 19.30: Slef's Emaus avdelnings årsmöte i Lillby förs.h

TERJÄRV

Alpha-träff: to 10.1 kl 18.30, förs.h.
Ungdomssamling: fr 11.1 kl 19, förs.h.
Familjegudstjänst: i församlingshemmet **sö** 13.1 kl 11, khden, A. Ahlskog. Tändning av dopljus för barn som blivit döpta år 2012.
Föräldra-barngruppen: startar **må** 14.1 kl 10, förs.h.
Finsk bibelgrupp: **ti** 15.1 kl 18 hos Elisaa o. Jan-Erik Granbacka.
Finsk planering: förs.h, to 17.1 kl 18. Välkommen!

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Högmässa i domkyrkan, Wilén, Smeds, Söderström. Kollekt: Kyrkans Utländshjälp
kl. 12: Knattekyrka i Lilla kyrkan, Eisen-traut-Söderström, Helenelund, Krogars, Nordström, Tangazoglu,
kl. 10: Gudstjänst i S:t Olofs kapell, Smeds, Helenelund
kl. 18: Kvällsmässa i Lilla kyrkan, Wilén, Evening Mess

LAPPTRÅSK

Sö 13 kl 18: Kvällsmässa i kyrkan, CÅ, VT. Taxi. (Ingen Gudstjänst kl 12 och ingen skriftskola pga kyrkoherdeinstallationen i Lovisa)

LILJENDAL

Gudstjänst: **sö** 13.1 kl 10 i Sävträsk kapell. Ulf Emeleus/Antti Jokinen.
Vuxen-Barngruppen: **ti** 15.1 kl 10-12 i Kantorsgården.

LOVISA

Ordets och bönens kväll to 10.1: kl 18.30 i Lovisa kyrka, U-C Sjöman, af Hällström
Kyrkoherdeinstallation sö 13.1: kl. 12 i Lovisa kyrka, biskop Björn Vikström, af Hällström, Kantola m.fl.
Morgonkaffe to 17.1: kl 8.30 i Tikva

PERNÄ

Högmässa: **sö** 13.1 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Camilla Wiksten-Rönbacka.
Mässa: **sö** 13.1 kl. 13.00 i Sarvsalö kapell, Minna Silfvergrén, Camilla Wiksten-Rönbacka.
Forsby diakonikrets: **må** 14.1 kl. 13.00 i pens.huset, Ingegerd Juntunen.

SIBBO

sibbosvenskaforsamling.fi
SIBBO KYRKA: **Sö** kl 12 mässa Gun Lundell, Anders Ekberg. Startsdag för skriftskolan 4-10.6 (gruppen samlas kl 10.30 i Prästgården, deltar i gudstj, fortsättning till kl 14).
Diakonisyförening: **Må** kl 18.30 hos Doris Sundberg, Skogsv 14 A 9.
Vikings Veranda: startar **Må** kl 19 på Nilsasgården.
Sexuorolunch: On kl 12 i Kyrkoby församling. Inledn.andakt Helene Liljeström.
Barnkören: startar On kl 14 och Mitt-emellankören kl 14.30.
Kvinnor mitt i livet: startar To kl 18.30 17.1 i Prästgården.
Kvinnoveekend på Nilsasgården: 26-27.1. Anmälan till pastorsexp tfn 09-2391005 vard 9-12 senast 18.1.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fre 11.1
Kl.12.15: Veckolunch i Höbergssalen kl.12.15-13.30. Höbergsgatan 10E, vän 2. Frivillig avgift.
Sö 13.1
Kl.10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Ahonen, Henricson. Kyrkkaffe.
Kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Djupsjöbacka, Busck-Nielsen, Almqvist, kören Jubilate. Kyrkkaffe.
Kl.15: Gudstjänst i Seniorhuset. Ahonen, Böckerman.
Ti 15.1
Kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Böckerman.
Kl.13: Träffpunkt för seniorer & daglediga i Höbergssalen (Höbergsgatan 10E, vän 2). GUNNAR GRÖNBLOM: "Borgå stift och dess domkapitel - 90 år - en finlandssvensk institution." Ahonen, Löfman.
Kl.18: Andakt i Drumsö Seniorhus. Norrsvängen 1-3. Anhild Träskman, Solveig Oldenburg. Ahonen.
On 16.1
Kl.14: Diakoniträffen i S:t Jacob. Salenius.
Kl.18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.
Obs: Från och med 1.1 håller Johanneskyrkan öppet vardagar kl.10-15. En kort middagsbön firas dagligen **må**-**fre** kl.12.
Boka in postningstälko för insamlingen Gemensamt Ansvar: 26.1 kl.10-16. Höbergssalen, Höbergsgatan 10E, 2 vän. Det bjuds på sopplunch och kaffe. Välkommen!

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Lö 12.1 kl. 10 - 10.45: Klapp & klang (9 män-4 år med vuxen) med Anna Brummer(2 vän). Ingen anm.
Lö 12.1 kl. 10 - 10.45: Musikverkstad (5 år - med eller utan vuxen) med Catarina Bärlund-Palm (2 vän). Ingen anm.
Sö 13.1 kl. 12: högm, Hallvar, Forsman. Söndagsskola. Kyrkkaffe.
Ti 15.1 kl. 18.30 - 20.30: kyrkokören över i 2 vän. Ledare: kantor Anders Forsman, tfn 050-433 5578.
MARIELUNDKAPELLET I NORDSJÖ KYRKA Hamholmsvägen 7
Sö 13.1 kl. 10: högm, Rönberg, Forsman. Kyrkkaffe.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
sö 13.1:
- **kl. 10 Petrus terminsstart:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Lassus, Björk, Hilli, solosång, vittnesbörd, utdelning av förtjänststecken, barnpassning, kyrkkaffe.
- **kl. 18 Bibelstudium:** i Malms kyrka, Kommunalvägen 1. Bibelstudium över Apostlagärningarna, 1 kapitel per gång. Inledning av Halvar Sandell, samtal. **må 14.1:**
- **kl. 18 Föredrag om Pilgrimsvandring till Santiago de Compostela:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15, församlingssalen. Aicka och Micke Nyström berättar och visar bilder från sin vandring.

- **kl. 19 Lukasklubben för män:** i Hagasalen, Vespervägen 12 A. Stig-Olof Fernström.
ti 15.1:
- **kl. 13 Dagscafé:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Andakt, samtal, litet program, kaffe och dopp. Bodil och Halvar Sandell.
Må 21.1 kl. 10 startar Måndagsbönegruppen: i Munksnäs församlingshem, Tegelstigen 6. Sjöman.

HELSINGFORS PROSTERI

Kampens kapells öppethållningstider: Kampens kapell är öppet för möten mellan människor och stillhet vardagar klockan 7-20 och under veckoslut klockan 10-18.
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/na4jour> Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 13.1. 11 Uhr: Musikalischer Kantatengottesdienst (Panzig)

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH

Sunday Service in English
10.00: Mellunmäki Parish Center, adress: Korvatunturintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, adress: Apollonkatu 5, Helsinki
16.30: Espoo Cathedral Parish, adress: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 13.1:
Esbo domkyrka, Kyrkparken 5, kl. 12.15. Lindqvist, Wikman.
Olars kyrka, Olarsbacken 4, kl. 10.30. von Martens, Wikman. Kaffe 9.30-12.
Sökö kapell, Sökögrändens 3, kl. 15-16.30. Ahlbeck, Malmgren. Kyrkkaffe.
Temakväll kring kristen fostran för konfirmandföräldrar:
Köklax kapell, Handelsbacken 1, ti 15.1 kl. 18 med Stefan Myrskog från Kyrkans central för det svenska arbetet samt präster och ungdomsarbetsledare från Esbo sv. förs. Servering.
Ungdomskvällar: Sode, Sököv, 14, varje on kl. 17-20. "Ljuskyrka" kl. 18.30.
Familjeklubbar för föräldrar och småbarn: Köklax kapell, Familjecafé **må** kl. 9.30-12. Sökö kapell, Sång och lek, ti kl. 9.30-11. Mattby kapell, Lisasgr. 3. Imse-Vimseklubben on kl. 9.30-11.30. Ingen förhandsanmälan, det är gratis att vara med.
Tisdagsgruppen: Olars kyrka, svenska sidan, ti 15.1 kl. 18-21. Mer info: Kristina Nordman, 050 463 1692.
Samtalsgruppen för kvinnor: Kalajärvi kapell, Höstglödsängen 3, on 16.1 kl. 19-20.30. Öppet för alla kvinnor som är intresserade av existentiella frågor ur ett kristet perspektiv. Kvällens tema är Tro och tvivel. Mer info: Heidi Jäntti, 040 531 1046, heidi.jantti@evl.fi.

Hela hela Människan-självårdsretreat

1-3.2.2013,
Enä-Seppä, Vihtis.

Medv, Jan Nygård, Sven Bäcksbacka, Ulf Emeleus m.fl.
Arr: Helhet genom Kristus r.f i samarbete med Svenska Studiecentralen.
Anm senast 25.1. till Sven Bäcksbacka, sven.backsbacka@parnet.fi, tel 044-5355029. Pris 160€.

SLUTKONSERT FÖR VI BYGGER EN SKOLA I KONGO

KYRKANS UTLÄNDSHJÄLP
actalliance

Medverkande:
Térèse Karlsson, Los Pastores, West Cost Gospel Choir och studerande vid Åbo katedralskola samt minister Elisabeth Rehn och biskop Björn Vikström.

Sigynsalen, Åbo
fredagen den 18.1.2013 kl. 18.30

Biljettens pris: Vuxna 10 euro, skolelever och studerande 5 euro, barn under 7 år gratis.
Biljetter från Luckan i Åbo och vid Sigynsalens ingång en timme före konserten.

NYSTART

Terminsstart i församlingarna!

Efter skön julledighet är januari igång igen. Nu är det dags att återvända till bönegruppen, kören, diskussionsgruppen eller syföreningen – eller kanske dags att börja med något nytt?

Läs din egen församlings annonsering för att ta reda på vad som händer där du bor!

Kretsar för pensionärer och daglediga kl. 13-15: Karabacka kapell, Karabackav. 12, to 10.1. Sökö kapell ti 15.1. Träffdax i Köklax kapell ti 15.1. Söndrik kapell, Kirstigården 3, on 16.1. Kalajärvi kapell, Höstglödsängen 3, to 17.1.
Öppet hus med lunch: Hagalunds kyrka, Kyrkst. 6, svenska rummet, varje ti kl. 12-14 fr.o.m. 15.1. Mer info: Bea Karlemo, 040 513 0828.
Symasellerna: Vita huset, Prästgårdsgården 1, varannan ti kl. 15-18 (udda veckor), start 15.1.
Kören EsVoces: första övningen on 16.1 kl. 18.30 i Esbo domkyrka, Kyrkparken 5. Nya sångare till alla stämmor välkomna, kontakta Pia Bengts, 040 513 0825, pia.bengts@evl.fi

GRANKULLA

To 10.1 kl 10 Samtal kring tro: i övre brasrummet.
Kl 10.30 Förbön med lovsång: i övre brasrummet.
Kl 18.30 Bibelkväll i Sebastos: Sara Medberg.
Sö 13.1 kl 12 Högmässa: Ulrik Sandell, Barbro Smeds.
Gideoniterna berättar om sin verksamhet i övre salen. Kaffeservering.
Må 14.1 kl 13 Måndagscafé i Sebastos: andakt kl 12.45 i kapellet.
Ti 15.1 kl 9.30 Familjelyktan i Sebastos: Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
Kl 9.30- 11 Diakonimottagning: och brödutdelning.
Kl 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen.
Kl 18- 19.30 Damkören Grazia: har öppet hus i övre salen, Heli Peitsalo.
On 16.1 kl 13.30 Kyrkosyfoören: i övre brasrummet.
Kl 15 Ledarutbildning åk 1: i Klubb 97.
To 17.1 kl 10 Samtal kring tro: i övre brasrummet.
Kl 10.30 Förbön med lovsång: i övre brasrummet.

KYRKSLÄTT

Högmässa: sö 13.1 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Lovén och Joki.
Seniorgruppen – samtalsgrupp för män: må 14.1 kl. 13.30 på Mikaeligården.
Måndagsgruppen: må 14.1 kl. 10 i Oasen, Prästgårdsbacken 11 C.
Tisdagsgruppen: ti 15.1 kl. 10 i Oasen.
Kontaktgruppen: ti 15.1 kl. 14 i Servicecentralen, Rågrändens 3.

Tovningsgruppen: ti 15.1 kl. 17 i Oasen.
Stick- och virkcafé för unga mammor: ons 16.1 kl. 18 i Oasen, Prästgårdsbacken 11 C.
Taizé-mässa: ons 16.1 kl. 18 i Kyrkslätt kyrka. Snurrar hjulen för snabbt? Vi vill erbjuda dig en andningspaus i vardagen. I massan sjunger vi Taizé-sånger, som är enkla verser och melodislingor som upprepas flera gånger, ber och låter stillheten omsluta oss.
Efter massan te och kex i koret samt möjlighet till samtal.
Ungdomskören: övar måndagar kl. 15-16 i församlingshemmet. Nya sångare är välkomna med!
Lopporget i Gesterby: öppet onsdagar kl. 15-17, Silverhagen 6.
Säg det i toner: Allsång med Eccas drängar och Eva Comét lö 19.1 kl. 15 i församlingshemmet, Församlingsvägen 1. Inträde: 15 € inkl. sänghäfte och kaffe.
Missionsbasar på Stor-Raula: sö 27.1 kl. 14. Besök av Marika Björkgrén-Thylin som berättar om människohandel i Bangkok.
Pastorskansliets telefonnummer: är (09) 8050 8292.
Mera info på: www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sö 13.1: Gudstjänst kl 10.30, K Rantala, Tuja Mattila. Kyrkkaffe.
Ti 15.1: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG
Ti 15.1: Tisdagsklubben SvG kl 14.30-15.30
Ons 16.1: Diakonikretsen kl 13 SvH

VANDA

Veckomässa: fre 11.1. kl. 14 i Folkhälsanhuset, Dickursby. Anu Paavola.
Högmässa: sö 13.1. kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. Anu Paavola.
Högmässa: sö 13.1. kl. 12 i S:t Martins kapell. Anu Paavola.
Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan må 14.1. kl. 9-12 i Mårtensdal, Martinisti församlingslokal, eftisrummet. Avgift 2€/familj inkl. kaffe/te, smörgås och frukt. Kontaktperson Katja Kairisalo tel 044 554 5521.
Sankt Martins diakoni- och pensionärskrets: ti 15.1. kl. 13 i S:t Martins kapell. Gäst: Birgitta Boström. Tema: "Gamla minnesverser". Ta gärna med egna minnesverser. Kaffeservering

STIFTET 90 ÅR

Domkapitlets och stiftets historia

Borgå stift och domkapitel firar i år sin 90-årsfest. Domkapitlets f.d. notarie och stiftsdekan **Gunnar Grönblom** kommer att berätta om stiftets historia i Johannes församlings Träffpunkt för seniorer och daglediga tisdagen den 15 januari kl. 13 i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E 2 vån.

Gunnar Grönblom talar under rubriken "Borgå stift och dess domkapitel - 90 år - en finlandssvensk institution".

Dickursbykretsen: ons 16.1. kl. 14 i Folkhälsanhuset, Dickursby. Kaffeservering.
Familjecafé: to 17.1. kl. 9-12 i Dickursby kyrka, bakre delen av kyrkosalen. Kaffe med dopp. Kontaktperson Alexandra Blomqvist tel 050 566 8266.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV
fre 11.1 kl.12.30: rörelseklubb i skolan, Tomppa
sö 13.1 kl.13: gudstjänst, Wasström, Lindgård

HANGÖ

Fr 11.1 Café 27 för ungdomar: varje fredag kl. 18-22 i Kryptan på Bang. 27.
Sö 13.1 Högmässa: i kyrkan kl. 12, T. Sjöblom, R. Näse.
Må 14.1 Café Adolf & Alexandra: startar kl. 14-16 i Villa Teresa, Boulevarden 17.
Ti 15.1 Syfoören: startar kl. 13-15 i församlingshemmet, Parkg. 7 och träffas varje tisdag. Gamla och nya deltagare välkomna med. Mera info ger t.f. diakon Tage Nylund tel: 040-5324797.
On 16.1 Onsdagsöppet för ungdomar: startar igen kl. 18-20 på Bang. 27.
On 16.1 Gospelkören South Point Gospel: börjar öva igen, varje onsdag kl. 19-21 i församlingshemmet, Parkg. 7. Gamla o nya sångare välkomna med. Mera info ger kantor/dirigent Roland Näse tel: 0400-527489.

INGÅ

Fre 11.1 kl 18.00: israeliska danser i församlingshemmet. Viveca Unnerus.
Fre 11.1 kl 18.00-24.00: ungdomshuset öppet. Solveig Björklund-Sjöholm.
Sö 13.1, 1 sön. e. trettondagen, kl 10.00: högmässa i Degerby kyrka. Eeva Makweri, Marianne Gustafsson Burgmann.
Sö 13.1 kl 18.00: orgelkonsert i Ingå kyrka. Marianne Gustafsson Burgmann.
Må 14.1 kl 18.30: bibelgruppen samlas i församlingshemmet. Tom Hellsten.
Ti 15.1 kl 11.30 - 13.00: matservering i församlingshemmet. I fortsättningen varje tisdag fram till 21.5.2013.
Ons 16.1. kl 14.00: syfoören träffas i Prästgården. Siv Björklöf.
Ons 16.1 kl 17.00: Emma-café i ungdomshuset. Solveig Björklund-Sjöholm.
Verksamhet på finska:
Pe 11.1 klo 17.30: Sähly Meritulen koululla.
Ke 16.1 klo 18.00: raamattupiiri Bläck-

hornetissa. Eeva Makweri.

KARIS

Gudstjänst: Sö 13.1 kl. 10 i S:ta Katarina kyrka. Terlinden; Lindroos. Kyrkkaffe.
Bibelgruppen i Svarta: Må 14.1 kl. 14-15.30 i kyrkstugan, Hällsnäsvägen 82.

SJUNDEÅ

Mässa: sö 13.1 kl. 12 i kyrkan, Bo Ekström, Hanna Noro.
Sångstunden: to 17.1 kl. 10 i Capella, Hanna Noro. Skjuts kan ordnas vid behov, kontakta Gun Venäläinen 040 533 6946.
Barnkören: to 17.1 kl. 16.45 i församlingshemmet, Hanna Noro.

SNAPPERTUNA

to 10.1 kl 18-21: Ungdomskväll i Langansböle
sö 13.1 kl 10: Gudstjänst

TENALA

10.1 kl.18: bönekväll
13.1 kl.10: högmässa, Wasström, Lindroos
15.1 kl.13: missionskretsen
15.1 kl.18.30-20: kyrkokören inleder terminen. Välkommen med!
16.1 kl.14-16: pensionärsträff

ESBO STIFT

LOJO
Ti 15.1 kl. 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka.
Raimo Kuismanen och Mari Nurmi.
Sö 20.1 kl. 13.00: Gudstjänst i Lojo kyrka. Kyrktaxi.

<http://sanktjohannes.info>
13.1 kl 15.00 gudstjänst i Lepplax bykyrka.

Annonsera i
KP
KYRKPRESSEN

Med en annons när du hela Svenskfinland.

Du når oss på:
0400 012 390
050 329 4444, 050 092 4528

Eller via e-post:
annons@kyrkpressen.fi
www.kyrkpressen.fi

KÖRSTART

Kom med och sjung i EsVoces!

Kören EsVoces startar vårens verksamhet onsdagen den 16.1 kl. 18.30 i Esbo domkyrka, Kyrkparken 5. Dirigent är **Pia Bengts**. Nya sångare är välkomna i alla stämmor.

Vårens större musikaliska satsningar är John Rutters Requiem, Allegris Miserere och som avslutning på vårterminen K-E. Gustafssons Te Deum. Dessutom medverkar kören vid samlingar och gudstjänster. Mer info: Pia Bengts, 040-5130825, pia.bengts@evl.fi.

LEDIGA TJÄNSTER

KREDU söker

REKTOR

För **Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby** eftersom vår nuvarande går i pension.

För mera info www.kredu.fi

KYRKOSTYRELSEN⁺

Kyrkans arbetsmarknadsverk bevakar Evangelisk-lutherska kyrkans och dess församlingars och samfälligheters intressen i arbetsmarknadsfrågor.

Vid Kyrkostyrelsen ledigförklarar fr.o.m. 1.2.2013 tjänsten som

ARBETSMARKNADSDIREKTÖR

(Ecklesiastikråd som verkar som arbetsmarknadsdirektör)

Till arbetsmarknadsdirektörens uppgifter hör att leda och utveckla förhandlings- och avtalsverksamheten inom kyrksektorn, ansvara för arbetsmarknadsavdelningens övriga uppgifter och vara chef för avdelningens personal.

Ansökan riktas till kyrkomötet och lämnas till Kyrkostyrelsens registratörskontor på adressen PB 185 (Lotsgatan 1 B) 00161 Helsingfors eller kyrkostyrelsen@evl.fi senast fredagen den 8 februari 2013 kl. 16.15.

Fullständig platsannons finns på adressen evl.fi/rekrytering. Annonsen finns på finska på www.evl.fi/rekrytointi.

evl.fi/rekrytering

RÄTTELSE

I julhälsningen från familjen Lönnqvist i Vanda i KP 51-52 gjorde typsnittet namnet ottydligt. Familjen heter Lönnqvist och inget annat. Redaktionen beklagar ottydligheten.

Optisk specialaffär

BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

Akademiforum

Se journalisten och människan i världen!

Schibbye & Persson föreläser på Akademiforum 26.1.2013 i Vasa

I samarbete med Svensk Presstjänst och seminariet Mediespråk arrangeras Akademiforum den 26.1 kl.16.00 vid Academill i Vasa.

Huvudtalare är **frilansjournalisten Martin Schibbye** och **fotograf Johan Persson**, som dömda för terrorism satt 14 månader i det ökända Kalitjyngelset i Etiopien. Under sin tid i fängelset tilldelades de den svenska publicistklubbens pris till Anna Politkovskajas minne 2012.

Under temat Se journalisten och människan i världen! lyfter vi bland annat upp frågorna Vad får en journalist göra i arbetet med att granska och rapportera om verksamheter i utsatta områden? Vad händer med pressfriheten i världen? Hur var tiden i fängelset och vilka var de viktigaste lärdomarna? Välkommen att ta del av en aktuell diskussion kring yttrandefrihet, pressfrihet, och synen på demokrati i världen.

Anmälan görs per mail till adressen akademiforum@abo.fi, eller per tel. till planerare Linda Ahlbäck, tel. 050 - 3781330.

Senast fredagen den 18 januari behöver vi din bindande anmälan. Deltagandet är avgiftsfritt!

Centret för livslångt lärande
VID ABO AKADEMI OCH YRKESHÖGSKOLAN NOVIA

Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi och Yrkeshögskolan Novia, Strandg. 2, Vasa, www.cll.fi

ESBO FÖRSAMLINGARS SERVICECENTRAL ÖPPNAS DEN 2 JANUARI 2013.

Kontaktuppgifter och elektroniska tjänster

Adress
Kyrkogatan 1, 02770 Esbo
PB 200, 02771 Esbo

Servicecentralen är öppen
må-fre kl. 8.00-15.00

Gravkontoret
Tfn 09 8050 2200
Fax 09 256 7212
hautatoimisto.espoo@evl.fi

Jourhavande präst
Tfn 09 8050 2602
må-fre kl. 8.00-15.00

ESPOON SEURAKUNNAT ESBO FÖRSAMLINGAR

Bokningstjänster: dop, vigsel, begravning
Tfn 09 8050 2601, palvelukeskus.espoo@evl.fi

Registertjänster: ämbetsbetyg och släktutredningar
Tfn 09 8050 2600, palvelukeskus.espoo@evl.fi
www.esboforsamlingar.fi/ambetsbetyg

Bokning av läger- och kurscenter
Tfn 09 8050 2890, kurssikesukuset.espoo@evl.fi
Bekanta dig med lokalerna på adresserna:
www.hilanleirikeskus.fi, www.velskola.fi och www.hvittorp.fi

Beställning och avbeställning av Kyrkpressen
Tfn 09 8050 2600, esetilaukuset.espoo@evl.fi

www.esboforsamlingar.fi/servicecentralen

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskas hyra bostad i Solf området. Ring 0505440525

Nuvarande utlandsjobb byts till Helsingfors, ungt par söker rymlig tvåa centralt/nära metron senast 14.1, hyra ca 1000e. /NK, ekon. dr. (niklas.kiviluoto@gmail.com, 0407024147)

Kristen ung grafiker söker en etta i Helsingfors, hyra max 600 €. Kontakta Katri på 0504048592.

Rökfri och pålitlig, vårdvetenskap studerande ung kvinna söker etta eller billig tvåa i Vasa Centrum eller på Brändö. Jenni:0415440773

Önskar hyra större etta eller tvåa i Helsingfors eller Esbo. Rasmus Särs, rökfri akutmårdare, tel. 050-3208264

Lugn och pålitlig flicka på 19 år söker hyresbostad (min.18 kvadrat, max. 500€/mån.) i huvudstadsregionen p.g.a. strax börjande studier. Kontakta via e-mail: julia.suominen@pp.inet.fi

UTHYRES

Möblerat rum i Åbo centrum, hyra 323€/mån inkl. vatten o. uppvärmning. 1 mån garantihyra. Ledig 15.1 - 31.7. Kontakta Ronny: 050-5149730

Tvåa i centrala Åbo uthyres omgående. Vatten och el enl förbrukning. Hyreskontrakt gäller tillsvidare. Hyra 600 €/mån. Cablomqv@abo.fi eller 0400 229 886.

Uthyres 1 rum o kv 33m². Inglasad balkong mot väster. Bilplats med elstolpe. Skolhusg. 27B Vasa. Tel 0505254502

Rum uthyres till studerande i norra Hfors. Tel: 050-3564776.

2 rum med kokvrå, 50m² i Knipnäs (Ekenäs) uthyres till rök- och hundfria hyresgäster. Mer information 040-5185960

KING TOURS

Högklassiga gruppresor på svenska till länder med tusenåriga sevärdheter!

www.kingtours.se

Malta 27.3. - 3.4. Gediget program inkl. påskprocessioner.

Träffa oss på resemässan 18-20.01!
Avd. 7D38, Israels turistbyrå.

Välkommen att kontakta Tuija West i Vasa!
Tel. 06 3122 476, 0400 298 151, tuija@kingtours.se
Beställ gärna vårt nyhetsbrev!

Hugo och Maria Winbergs stiftelse upprätthåller servicehusboende på Tunaberg och vårdhemmet Tunaro för svenska pensionärer. Vi behöver dina frivilliga insatser,

kontakta Mona Sandberg, 050-520 2700.

Lediga närvårdstjänster

Vi tar också gärna emot gåvor och testamenten, kontakta Ken Thilman 040-5568 312.

**PORAUSÄSSÄT
BORRESSET**

**BERG SVÄRME-
BORRNINGAR**

- Välkommen och besök vår nya hemsida!

www.porausassat.fi

- Miljövänlig, enkel och bekymmersfri uppvärmning av ditt hus ännu denna vinter

Tfn 050 300 9685

info@porausassat.fi

En beställning av oss är ett Ess i ärmen!

KYRKOHERDEN
FICK många symboliska gåvor av sin församling.
FOTO: HÅKAN GRANVIK

Tack till Jan-Erik efter 25 herdeår

Den 28 oktober höll Jan-Erik Sandström sin avskedspredikan inför en fullsatt kyrka. Efteråt hölls en högtidlig men familjär fest i Purmogården. Många purmoborn och andra vänner hade samlats för att visa sin uppskattning och fira tillsammans med Jan-Erik. Ett avsked väcker alltid många minnen, känslor och kanske lite vemod. Festen dominerades ändå av tacksamhet och glädje. Programmet bestod av många tal och högklassiga sång- och musikinslag. Jan-Eriks dotter Heidi Storbäck och Mrs Big Hill singers medverkade. Det var också sång av barnkören, ungdomar, strängbandet och kantorsfamiljen Granvik. Under allsungen tycktes taket nästan lyfta inuti Purmogården när alla reste sig och stämde in i sången: "Bästa vän, vitackar dig för allting, som du gett till oss i stort och smått.

Vi vill önska dig allt gott för alltid må vår Herre vandra med dig nu. All vår glädje över det som varit, all vår tacksamhet vi ger till dig. Må du djupt inom dig i ditt hjärta, gömma vackra minnen ifrån oss." (mel. Blott en dag)

Om arbetet i Purmo församling säger Jan-Erik

Sandström så här: en enprästdförsamling är speciell. Prästen tvingas blanda sig i allt. Purmoborna är lojala mot sin församling och ställer upp vid de större högtiderna. Vanliga söndagar samlas inte så många, men det har ändå aldrig blivit mässfall, det vill säga att ingen skulle ha kommit till kyrkan.

Många är det under åren som fått ta del av kyrkoherdens omsorger, från vaggan till graven. I församlingens tacktal betonades just Jan-Eriks stora förmåga att lyssna och att tala. Självården, att ta hand om den enskilda medmänniskan, är en krävande uppgift som inte syns för allmänheten. Jan-Erik har alltid varit en god lyssnare och tagit sig an den som haft nöd och velat samtala i olika typer av livskriser och sorg

Jan-Erik har alltid månat om innehållet i predikningar. Han har aldrig prutat på budskapet, utan stått säkert med båda fötterna på jorden och hjärtat hos Herren. Han har värvat om att hålla fast vid gamla kära traditioner och tagit hänsyn till det som ligger människor varmt om hjärtat, men ändå alltid varit

JAN-ERIK SANDSTRÖM höll avskedspredikan i Purmo kyrka. FOTO: HÅKAN GRANVIK

öppen för nya impulser. Under Jan-Eriks tid har det ekumeniska samarbetet i Purmo utvecklats. Julspelet, Alpha-kurser, Drängstugans arbete och bibelkvällarna är exempel på gott samarbete mellan församlingarna.

Församlingrådet tackade Jan-Erik genom att ge symboliska presenter, till exempel ett hjärtehandsband för alla de gånger han funnits till för människor i nöd, delat sorg och bekymmer samt för alla de gånger

han besökt äldre.

Han fick också ett ljus och en uppmaning att efter pensioneringen ge sig tid till en "myskväll" med frun Marianne, eftersom han som präst ofta jobbat helger och kvällar. Ljuset var ett tack från dem som kommer ihåg Jan-Erik från vigslar, paraftnar, bönegrupper och karagrupper.

En säck med havre överräcktes för att påminna honom om alla frön till tro som han spridit. Slutligen fick Jan-Erik ett "knack-järn" att sätta upp vid ytterdörren. Detta för att purmoborna även i fortsättningen ska kunna komma och knacka på om man har behov av att umgås, prata eller be tillsammans.

Jan-Erik var rörd över all tacksamhet som han fick ta emot under festen. Han hänvisar ändå till Johannes döparens ord när han beskriver sin egen utveckling under åren i Purmo; "Det är som sig bör, att Han (Jesus) växer till och att jag förminkas." Det visar på en ödmjuk inställning till arbetet och i avskedsorden på festen var han noga med att nämna två ord: "Tack" och "Förlåt".

• MARINA LILLQVIST.

D-vitamin då det är som bäst.

Prisbelönad!
www.bioteekki.fi

Bioteekki Lyko D plus
Stark, 25 µg D3-vitamin och 5 mg lykopen.

Bioteekki Teho D plus
Stark, 25 µg D3-vitamin.

Bioteekki Teho D droppar
Dryg, 10 µg/droppe D3-vitamin.

Säkra din tillförsel av

D
vitamin!
SUOMEN
BIOTEKKI OY
www.bioteekki.fi

Försäljning: Hälsa- och naturkostaffärer, -avdelningar och på apotek.

INKAST MARIA SUNDBLOM-LINDBERG

”Bara lite stämning, tack!”

DET KNACKADE på dörren till rektorns kansli och in stegade en blek och kränkt lärare. Kränkt för att han under julkyrkan med sitt lågstadium uppmanats att be med i trosbekännelsen. Läraren var själv utskrivet ur kyrkan men följde förstås med sin klass för att besöket hörde till julprogrammet. Däremot blev han tydligen förvånad och ledsen över att det fanns bön mellan Härlig är jorden och julevangeliet och han ville absolut inte att detta skulle upprepas.

Förlåt, men jag blir sååå irriterad och löjligt provocerad och har väldigt svårt att tro att samma lärare under ett skolbesök till synagogan efteråt skulle söka upp rabbinen, upprörd över att de uppmanat till bön på en Gud som han själv inte tror på. Men när det gäller kristendom så är det helt politiskt korrekt att önska dop utan Jesus, vigslar utan psalm och gudstjänst utan bön. Vissa bokar till och med julkyrka utan präst, för att prästerna förtar adventsstämningen med sitt prat. Jag möter alltför många bildade, belästa och frisinnade människor som besökt hinduiska tempel, kan sina judiska mystiker, läser arabisk skönlitteratur och mantrar olika tantran samt ser sig själva som fördomsfria och öppna men när de kommer till kristen tradition och lära sätter de fingrarna i öronen och flyr faran. Faran för hjärntvätt eller breddad syn på livet... vad vet jag men hårt springer de. Samma människor vill att deras barn skall lära sig om andra kulturer och religioner i livsåskådningen men på morgonsamlingen måste de sitta och rita i ett annat rum...

JAG VET att vissa människors flykt beror på andliga övergrepp, att många skriver ut sig i besvikelsen över kyrkans brister och att rellaundervisningen i lågstadiet sällan funkar som den livsguide den kunde vara men jag vet också att flykten beror på okunnighet och fördomar. Men oavsett orsaken innebär det ju inte att man kan ställa krav på en klubb, som man inte längre tillhör, deras medlemmar och deras verksamhet. Kräva att de slutar be i kyrkan och inte sjunger Blomstertid på avslutningen. För fortfarande tillhör över 75 % i Finland den kristna kyrkan och vi har 1 000 år av kristen tradition i Norden. Att respektera andra är inte att utplåna det egna och respekten skall väl också vara ömsesidig? I religionsundervisningen är alla välkomna, i livsåskådningen får bara de utskrivna vara med, vad är det för knasig och uteslutande idé? Ingen tvingar heller lärare att knäppa händerna och om barnen undrar varför så ger väl det ett utmärkt tillfälle att tala om olikhet, förståelse och andlig integritet? Livskunskap vi inte har råd att vara utan men som faktiskt också är kärnan i kristet liv. Men det har inte de religionskritiska en aning om för de har aldrig lyssnat. Det är nämligen svårt att höra när man springer med fingrarna i öronen.

Maria Sundblom-Lindberg är präst.

HOMOSEXUALITET BIBELSYN

Tankar kring ”Fråga prästen”

Med anledning av Kristian Nymans insändare ”Bedrövliga svar i Fråga prästen” i KP nr 50. Jag blir glad av att läsa texten ur nämnda frågespalt som Kristian kritiserar. För mig som homosexuell känns det tryggt att läsa att det inom kyrkan finns präster som predikar för homosexuellas rättigheter och som jag tolkar det anser att all kärlek, oavsett sexualitet, är lika värdefull.

Kristian anser att ”vad bibeln säger om utlevd homosexualitet är glasklart”. Personligen upplever jag att det inte är så glasklart bland

annat med tanke på att ordet ”homosexuell” började användas först i slutet av 1800-talet och förekommer mig veterligen i Bibeln först år 1981 i Bibelkommissionens översättning, men också för att det handlar om tolkning av texter. Är det inte så att Kyrkan funderat en hel del på tolkningen av Bibeln och att det således aldrig varit riktigt glasklart? Kyrkomöten och präster har genom tiderna tänkt, tolkat samt försökt förstå Bibelns texter. Jag upplever att kyrkan ibland har omprövat tolkningen av vissa texter och

”Är det inte så att Kyrkan funderat en hel del på tolkningen av Bibeln?”

på så vis bidragit till att stoppa förtryck och diskriminering. Jag menar, till exempel så tror och predikar inte kyrkan längre att psykiskt sjuka eller utvecklingsstörda är besatta av demoner, även om det funnits tider då man tyckt att man funnit belägg för det i Bibeln. Kyrkan har tagit parti för denna utsatta

grupp av människor och på så vis hjälpt till att stoppa diskrimineringen och hjälpt till att ge dessa människor ett värde.

Svaret som prästen i ”Fråga prästen” gav de två unga flickorna som är förälskade i varandra gör att en del av kyrkan även här tar parti för en utsatt grupp av människor och förhoppningsvis bidrar det till att även diskrimineringen av sexuella minoriteter (homo-, bi- och transsexuella) till sist upphör.

SIMON HÄGER
Helsingfors/Nykarleby

BIBELN OLIKA SYNSÄTT

Fråga prästen

Jag är väldigt intresserad av andliga frågor, religioner, och dylikt. Ett ständigt aktuellt, intressant dilemma är schismerna mellan konservativa och liberala. För några veckor sen (KP nr 50) läste jag om hur Kristian Nymans ogiltigförklarade nätfrågespalten ”Fråga prästen”. Han tycker att prästerna, som där besvarar olika frågor, inte håller sig till Bibelns och Luthers syn på olika saker. Sen läste jag i KP nr 51-52 Förbundet Kristen Skolungdom rf:s styrelses svar. Båda skrivelserna var för mig mycket intressant läsning. Jag respekterar och förstår Nymans och andra konservativas syn på saken, men delar Kristen skolungdoms styrelses syn på saken. Jag tycker att deras svar var välformulerat och att andemeningen var god.

Orsaken till min ståndpunkt är följande:

Jag tror att allt liv är evigt. Jag tror att Världen och Livet är en fortgående skapelse stadd i ständigt förändring. Ingenting kan förbli oförändrat i all evighet, inte ens religioner och dess heliga skrifter. Och inga upphovsmän och profeter kan egentligen bli mer än reformatorer. Allt och alla är mer eller mindre barn av sin tid. Liv är rörelse, stillastående är död. Vi människor rör oss i utvecklingen på olika vägar och olika nivåer. Därför har vi så olika syn på exempelvis andliga frågor och ska man samsas inom samma organisationer, så vill det bli dispyter. Det är synd! För åtminstone enligt min mening har alla rätt, sett till sin nivå.

”Ingenting kan förbli oförändrat i all evighet, inte ens religioner och dess heliga skrifter.”

Jag blev glad då jag läste FKS:s svar. Och i första hand då av upplysningen att de här svarande prästerna uppmanas att svara enligt sin egen övertygelse. Det tycker jag bådär gott inför framtiden för en kyrka i kris.

RUNE PARO
Kvevlax

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549 e-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

GUDSTJÄNSTER I RADIO- OCH TV

Varför bryta mot kyrkoåret?

Det förekommer relativt ofta, att gudstjänster som sänds via radio och tv har bandats in långt tidigare under året eller tidigare år. En fin gudstjänst, som exempelvis den som sändes annandag jul i år, kan naturligtvis gärna sändas på nytt en annandag jul ett annat år. Problemet är att de som väljer gudstjänsterna inte tycks bry sig om gudstjänstens tema. Kyrkoåret är ju uppdelat efter vissa texter, som i en del fall kan bytas ut, men inte hur som helst.

När jag knäppte på radiogudstjänsten nu i juletid 30.12, förkunnade prästen att vi firar domsöndag (?). Jag stängde radion... Lite före det, 23.12. i arkivgudstjänsten i tv var temat att vi nu går in i tiden för Kristi lidande och död. I midsommarens radiogudstjänst blev vi upp-

manade att fira pingst osv. Varför detta rådd? Det kan knappast kännas trevligt för prästen/pastorn heller att få gudstjänsten radieras på helt fel tid, och att det därför låter som om de säger helt fel saker. Vi som kan gå i kyrkan kan naturligtvis skylla oss själva om vi väljer radio eller tv. Men alla har inte den möjligheten.

Det kan inte vara omöjligt för den som i sista hand ansvarar för valet av inbandade gudstjänster att välja en som sitter rätt i tiden.

Det måste rimligen finnas ett flertal att välja emellan. Den nonchalans som man tycker sig se känns mycket tråkig.

MARGITA WILKMAN
Ekenäs

ANDAKTER BERÖRANDE TANKAR

Tack till Jan-Erik Lindqvist!

Äntligen en serie Andrum som berör en och som innehåller det kristna budskapet. Under vVeckan må 17 - fre 21 december har det varit en stor glädje att få lyssna på Jan-Erik Lindqvist. Hans andakter har varit enastående med djupa tankar utgående ifrån vardagliga situationer. Speciellt berörande var hans tankar kring Varför firar vi jul? Lindqvists varma stämna och vackra språk

är ett nöje att lyssna på. Det som också glädde mig och många andra var slutvinjeterna i form av svagt tonade psalmsång. En god början på dagen! Tänk om Jan-Erik Lindqvist kunde ge ut andakterna i cd-form till glädje, uppbyggelse och tröst för många oändligt tacksamma lyssnare.

BENITA AHLNÄS

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

ÅLDER BOENDE

”Det ska finnas rum för aktivitet, katt och minnen.”

Lars Hedman skriver kolumn med önskelista till social- och hälsovårdsministeriet i Österbottens tidning om hur han vill bo när han blir gammal.

SPRÅKBRUK I PSALM

Psalmer under genderlupp

Agneta Lejdamre undersöker i tidskriften *Språk* jämställdhetsperspektivet genom att läsa psalmboken. Hon ser en stor skillnad i bruket av han och hon, både i frekvens och användning. Enligt Lej-

damre betecknar *han* det som hör himlen till, *hon* får stå för det underordnade och jordiska.

Att Jesus var man är inget att hymla om. Men psalmer borde språkligt navigera så att de visar att Jesus inte förenar gudomligt och manligt utan gudomligt och mänskligt.

TROTS ATT Jari Saarinen ibland känner sig trött och ensam känner han sig privilegierad att få finnas till för människor på deras arbetsplatser.

Både bruden och brudgummen hade långt, böljande hår, och när vigselceremonin var avslutad sa prästen: Vill nu en av er vara vänlig och kyssa bruden.

Efterlyser fler arbetare

Jari Saarinen arbetar som jobbpräst. Han ser arbetsplatserna som ett oerhört viktigt missionsfält men är bekymrad över att resurserna är så knappa.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN MYRSKOG

Vem är du?

– Jag heter **Jari Saarinen**. Jag kommer ursprungligen från Seinäjoki varifrån jag flyttade som 20-åring. Jag är gift och har två utflugna barn och bor i Helsingfors.

Jag har ett långt förflutet inom olika branscher. Reise-, kläd- och bankbranschen för att nämna några. Sedan började jag studera teologi och arbetar som jobbpräst i Vanda sedan sju år tillbaka.

Vad gör en jobbpräst?

– Besöker människors arbetsplatser och finns till för de som behöver samtala om

något. Jag strävar efter att umgås och vara med arbetarna så mycket som möjligt. Tröskeln är då mycket lägre för arbetarna att ta kontakt eftersom de känner att de har förtroende för någon.

Själv besöker jag sex olika arbetsplatser. Bland dem HK, Fazer, Tikkurila och den lokala polisstationen här i Vanda.

Är jobbpräst ett vanligt yrke?

– Nej det kan jag inte påstå. Förutom mig finns det två stycken i Tammerfors och en i Åbo vilket sammanlagt utgör fyra stycken i hela landet. Tidigare fanns det också en i Helsingfors men den tjänsten drogs in.

Varifrån kommer jobbprästycket?

– Det är nog inte ett finskt påfund. Det har sina rötter

”Ju mer jag besöker människor på deras arbetsplatser inser jag hur stort arbetsfältet egentligen är.”

Jari Saarinen

ute i världen med så kallade *workplacepastors* som besöker just arbetsplatser. I Finland började det med fältpastorer. Genom åren har det funnits till exempel järnvägspräster och fabrikspräster som med teologiutbildning uttryckligen arbetat på järnvägar och i fabriker och varit som en av arbetarna.

Företagsprästycket uppstod i samband med depressionen 1995 då banker och olika företag tog kontakt och hade ett stort behov av en präst dit arbetarna kunde vända sig.

Är behovet stort att få samtala med någon?

– Enormt. Människor är kanske inte så intresserade av kyrkan och söker sig kanske inte dit, men behovet av andlighet ökar explosionsartat. Jag stöter ständigt på människor som känner sig vilslna i världen och inte vet var de är i livet.

Jag har otroligt många samtal varje vecka. Vi lever i en splittrad värld och det märks på människor att de söker efter något mera, något större de kan vända sig till. På arbetsplatserna finns det en hierarki men jag tillhör inte en sådan då jag är

där. Både chefer och arbetare behöver tala ibland. Alla är människor som behöver prata och bli sedda.

Vad vill arbetarna tala om då de besöker dig?

– Livet i allmänhet. Allt hör ihop. Har du problem hemma så syns det på arbetet och vice versa. Det kan handla om depressioner och i enstaka fall om så djupa problem att jag då endast fungerat som mellanhand och skickat dem vidare till en psykolog.

Men oftast är det vanliga problem och rädslor i livet som människor vill tala om. Det är spännande hur ett par korta diskussioner kan förändra människors tankesätt och livssyn så totalt. Ibland har problemen vuxit sig så stora endast för att personerna i fråga inte fått tala ut om dem med någon. Problemen har vuxit inombords då de inte har bearbetats i tid.

Många jag talar med har aldrig någonsin talat om sina problem förut.

Finns det tillräckligt med människor som gör det du gör?

– Ju mer jag besöker människor på deras arbetsplatser inser jag hur otroligt stort arbetsfältet egentligen är. Det

finns ett massivt behov och bara fyra jobbpräster i Finland. Nej, det finns inte tillräckligt med folk, det behövs fler jobbpräster. Det finns en större efterfrågan än vad kyrkan har resurser till.

Vad tycker du är viktigt med jobbet?

– Jesus kallar oss att gå dit människorna är. Som jag sa så är tröskeln mycket lägre att tala med någon man känner på arbetsplatsen än att självmant ta sig till en kyrka där man kanske aldrig ens varit förut. Om vi verkligen vill nå ut till människor måste vi gå till dem.

Hurdan är en bra jobbpräst?

– Jag skulle säga en jobbpräst som har en bred livserfarenhet. Detska inte komma emot någon situation som förvänar dig längre. Du måste kunna förstå livet och dess olika skeden och ha en god förmåga att känna empati.

Upplever du att din arbetsbörda blir för stor?

– Jag blir nog trött ibland. Av flera olika orsaker. Dels är det ett väldigt ensamt yrke med underskott på arbetsledning. Dels måste man också lära sig att ta hand om

sig själv för att inte duka under av alla människors berättelser.

Det är ett stort privilegium jag har då jag får lyssna på och hjälpa människor. Men ibland känner jag att jag verkligen skulle uppskatta om jag hade en kollega som sysslar med samma sak.

Var är din egen kyrka?

– Hmm. Jag har själv funderat på det där flera gånger. Jag skulle säga att min kyrka finns i världen, i det som händer i vardagen. Alla behöver vi någon att vandra med i livet. Någon som vi kan dela tid och resurser med. För mig är det det som kyrkan handlar om.

Det finns inte alltid en plats där folk kan öppna sig och jag vill arbeta för att den platsen ska finnas.

Om din tjänst drogs in, skulle du ändå fortsätta jobba med det du gör?

– Det är en väldigt bra fråga. Man måste ju alltid tänka på ekonomin men jag skulle nog ha svårt att sluta tror jag. Jag upplever att det jag gör är viktigt och det finns så många som behöver någon som de kan vända sig till.